Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Jonas Latomus

ACTVS PRIMVS || HISTORIAE PASSIONIS DO-||MINI AC SALVATORIS NOSTRI IESV || CHRISTI secundum quatuor Euange-||listas OMHPOKENTPONI seu CENTONE || HOMERICO descriptus à || M. IONA LATOMO.||

Rostock: Möllemann, Stephan, 1593

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581

Druck Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

22. c. 11.

C. II. f. 1018. Cq_2680.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581/phys_0002

ACTVS PRIMVS

HISTORIÆ PASSIONIS DOMINI AC SALVATORIS NOSTRI IESV CHRISTI *secundum quatuor Euangelistas* OMHPOKENTPONI *seu* CENTONE HOMERICO *descriptus à*

M. IONA LATOMO.



Typis Myliandrinis Anno M. D. XCIII.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581/phys_0005

Ματθ. κς. Μαρκ. ιδ.
Λουκ. κβ.

Ἀββᾶ ὁ πατὴρ, πάντα δυνατά σοι, παρένεγκε τὸ ποτήριον
τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο. ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ.



Ex Bibliotheca Academiae Rostochiensis

Matth. 26. Mar. 14.
Luc. 22.

Abba pater, omnia possibilia sunt tibi, aufer poculum à me hoc. Veruntamen non quid ego velim, sed quid tu.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581/phys_0006

ILLVSTRISS. PRINCIPIBVS AC DOMINIS.

DN. HVLDERICO DVCI MEGAPOLENSI, PRINCIPI VANDALORUM, Comiti Suerinensi, Rostochij & Stargardiæ Domino, &c.

ET

DN. BVGISLAO DVCI POMERANORM, CASSVBIORVM ET Vandalorum, Principi Rugiæ, Comiti Gutzkouiæ, &c.

ET

ILLVSTRI ET GENEROSO DOMINO. D. SIMONI COMITI in Lippia, &c.

Dominis suis clementißimis.

ILlustrißimi Principes, & Illustris ac Generose Comes, Domini Clementißimi: cum percontaretur quidam ab Agesilao magno illo Lacedemoniorum Rege, et à Leontychida huius nominis primo, vno

è seniorem numero, quos ferunt Lacedæmonijs fuisse viginti octo, Quæ potissimùm pueris ingenuis essent discenda. Sapienter respondérunt: Ea, quæ illis, vbi ad virilem ætatem peruenerint, vsui sint futura. Rectè censuerunt viri illi prudentes solam virtutem primùm ac statim à teneris vnguiculis disci oportere: nec vllam æui portionem artibus friuolis dandam: quæ vt in pueris habent ostentationem plausibilem, ita nec grandibus decoræ futuræ sint, nec ad seria vocatis vtiles. Sic etiam Pyrrhus Epirotarum Rex, quùm à filijs etiamnum pueris interrogaretur, Cui nostrûm relinques regnum? in eundem modũ argutè respondit: Quicunq; vestrûm acutiorem habuerit ensem. Significans se non ætati daturum principatus successionem, sed virtuti. Hoc stimulo liberos omnes ad virtutem excitasse, non ignotum est. Hinc Veteres Imperatores, Reges ac Principes laudatissimi horum aliorumq; exemplis moti, eò respexerunt, & veluti Nautæ prudentes, qui ad certa sydera omnem cursum dirigunt, semper incubuerunt, vt sibi eos authores lectissimos proponerent ac eligerent, qui simul & rerum scientiam alerent, & firmissimam de virtutibus, deq; totius vitæ institutione heroica facultatem quandam pararent, & deniq; vt in illis ea, quæ maximè excellere viderentur, quasi πρὸς κάθμλω imitarentur. Ad hanc rem, Homerum Vatem ac Poëtarum Græcorum principem inprimis vtilissimum fore, plurimumq; facere, im-

mò

mò locum principem præ cæteris citra controuersiam obtinere, docti semper iudicarunt, litterisq; prodiderunt: in illo enim omnia, quæ principi scitu digna, & necessaria omninò videntur, comprehensa sunt. Tanti igitur Homerum poëtam Veteres Imperatores ac Heroës, tanquam pretiosissima κειμήλια, fecêre, vt quidam pro familiari eum susceperint, quidam veluti comitem, καὶ ἐφόδιον πολεμικῆς ἀρετῆς habuerint, quidam eius carmina non ad Citharam vt aliorum, sed ad Tubam potius canenda esse pro certo statuerint (prætereo reliqua) non alio fine, quàm vt honestæ vitæ institutionem ab illis Homericis heroibus, qui virtutem ipsis factis præstiterunt, peterent, vt in tribus olim illis luminibus præstantissimis, Alexandro Magno, Iulio Cæsare, & Cassandro Macedoniæ Rege, videre licet. Id quoq; testatur Licurgi narratio in oratione contra Leocratem. Maiores nostri, inquit, legem tulerunt, vt solum Homeri poëma præ cæteris in quinquennali conuentu Attico recitaretur, hoc exemplo ostendentes, quantoperè virtutis doctrinam colerent. Nam leges, propter breuitatem non docent: sed nudà imperia proponunt: poëtæ autem qui vitæ humanæ imagines pingunt, eligunt optima exempla, & his orationes attribuunt, in quibus quid, cur fieri deceat, demonstrant. Cum igitur eæ virtutes Heroico Principe dignæ, eædemq; præclaræ ac insignes ingenij dotes, quæ olim in illis Homericis principibus extiterunt, in Illustriss. vestr. Celsit.

emineant & eluceant, tantum Vatem omnibus heroibus carum in manus sumpsi: Et cùm singulis annis vsitato more integra historia passionis Domini ac saluatoris nostri IESV CHRISTI in Ecclesijs & Scholis, vt fundamentum nostræ salutis proponi soleat, teste Paulo, Rom. 4. ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν, ex vtroq; ipsius volumine primum Actum historiæ passionis Domini (tota enim historia illa secundum Veteres in quatuor Actus non incommode diuidi potest) meditationum loco & exercitij gratia collegi, ΟΜΗΡΟΚΕΝΤΡΟΝΙ seu CENTONE HOMERICO descripsi. Hunc Actū longo & accurato, quātùm in me situm fuit, labore conscriptum & elaboratum, publiceq; à me in Academia Rostochiensi recitatū, Illustriss. Celsit. Vestr. vt talibus similibus ac tantis Principibus, verisq; Heroibus inscribendum & consecrandum duxi. Ego res ipsas potissimùm attentione dignas tractaui, textumq; ipsum ad verbum κὴ τὸ δυνατὸν, quoad fieri potuit, & quantum licuit, persequutus sum. Huic equidem elegantius aliquid adijcere poteram, si κρίσις καὶ ἐπιστήμη iudicium & rerum experientia, quæ non nisi longæ ætate comparantur, adfuissent. Vtut res se habeat, quod potui, feci, & id volui totum vestrum esse. Vestras igitur Celsitudines, Principes Illustrissimi, & Generose Comes, submissè & qua possum reuerentia rogo & obsecro, vt

Celsit.

Celsit. Vest. huius Actus inscriptionem, laboremq; hunc meum exiguum, vt animi subiectissimi studium, & obseruantiæ ergâ Vest. Celsit. meæ significationem clementer & benignè accipiant, amplectantur & interpretentur, in posterum, si facultas illa magis in reliquis studijs meis adoleuerit, certè maiori diligentia, studio, assiduitate ac fide, Deo aux. reliquos tres Actus pertexam & perstringam. Deus Opt. Max. Illustriss. Celsit. Vest. quàm diutissimè in ætate summa saluas, incolumes, omnibusq; rebus florentes sua virtute tueri, protegere, & conseruare, Celsitudinumq; Vest. consilia suo spiritu gubernare dignetur, vt vera pietas vigeat, litterarum studia floreant, Ecclesiæ demiq; Christianæ, ac subditi vestri sub Celsit. Vest. patrocinio placidam, & quietam vitam cum omni pietate & honestate degant. Rostochij. Ex meo Musæo, 7. Cal. Martij. Anno reparatæ salutis. M. D. XCIII.

Illustriss. Celsit. Vest.

Vera animi reuerentia
& subiectione colens.

M. Ionas Latomus.

Η ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΠΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ἡμῶν ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ἐν ἡσυχίᾳ ΟΜΗΡΟΚΕΝΤΡΟΝΙ καταγεγραμμένη.

ι. θ. Κέκλυτε μοι πάντές τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι, ι. θ.
ι. ε. Κέκλυτε καί μοι Μῶσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, ι. β.
ι. β. (Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστέ τε πάντα.) ι. λ.
ο. μ. Κέκλυτέ μοι μύθων ὅσ' ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδουσιν, ο. ι.
ι. θ. Παῖδες πεφιλήκασι, πολιοκρόταφοί τε γέροντες,
ι. θ. Θηλύτεραί τε γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἑκάστη,
ι. τ. Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ κελεύει, ι. θ.
ο. φ. Ὄφρα γὰρ εὖ γνῶτον ἡμὸν θεὸν, ἠδὲ καὶ Ἄνδρα, ι. ε.
ι. μ. Ὅς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
ο. β. Ὅς τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὸν λύει ἠδὲ καθίζει,
ι. σ. Ὅς τὴν γαῖαν ἔτυξε, καὶ Οὐρανὸν, ἠδὲ θάλασσαν,
ι. σ. Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν,
ι. σ. Ἠδὲ τὰ τέρεα πάντα, τά τ' Οὐρανῷ ἐστεφάνωται,
ο. σ. Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην, ο. ε.
ι. ε. Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν, ι. σ.
ι. α. Ναὶ δὴ τοῦτό γε πάντα, ὅου κρατέει ὅδε μέγιστον. ο. α.
ο. β. Ἡμέων δ' ἠιρένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς ο. ε.
ο. γ. Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
ο. γ. Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσι ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν:
ι. ε. Βῆ δ' ἴμεναι πεδίονδε, ἑτέρῳφι ἢ λάζετ' Πέτρον,
ο. κ. Ὅς οἱ κήδιστος ἑτάρων ἦν, κεδνόφρατές τε,
ο. φ. Ἄλλους θ', οἵ οἱ κεδνόφρονες καὶ φίλτατοι ἦσαν, ι. ι.
ι. ζ. Σβύλλ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄσυ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς,
ι. ε. Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο, ο. ϛ.

Οὕνεκ'

ACTVS PRIMVS HISTORIÆ PASSIONIS DOMINI, AC SALVATORIS NOSTRI IESV CHRISTI, CENTONE, HOMERICO descriptus.

AVDITE me omnes Dij, omnesq; Deæ,
Audite & me Musæ Cælestes domos habentes,
(Vos enim Deæ estis, adestisq;, scitisq; omnia.)
Audite meos sermones quicunq; in terra pane vescentes
Pueri pubescentes, & capite-cano senes,
Atq; florentes-ætate mulieres in domibus singulæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
Vt benè cognoscatis tùm Deum tùm etiam Hominem, CHRISTVS DEVS ET HOMO.
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat,
Qui hominum consilia vel soluit vel firmat,
Qui terram effinxit, & Cælum, atq; Mare,
Solemq; infatigabilem, Lunamq; plenam,
Atq; sydera omnia, quibus Cœlum coronatum est,
Pleiadesq;, Hyadesq;, & tardè occidentem Bootem,
Vrsamq;, quam & Currum cognomento vocant,
Ita sanè hæc omnia *fecit*, cuius potentia est maxima.
Quãdò mane-genita apparuit roseis-digitis aurora *Tempus profectionis Christi cũ Discipulis suis in vrbem Hierosolymorũ.*
Cœlum ad firmum, vt immortalibus illucesseret,
Et mortalibus hominibus super fertilem terram:
Tunc perrexit ire vlterius *Christus*, ac *secum* sumpsit Petrũ,
Qui ei chariss. sociorum erat, maximæq; venerationis,
Aliosq;, qui ei *quoq;* coniunctiss. & chariss. erant,
Properabat deinde per vrbem, pedibus velocibus fidens
Hunc verò omnes populi aduenientem admirabantur,

ι. β.	Οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λάους,	
ι. β.	Ὦ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλεν,	
ι. ζ.	Ἀφνειὸς βίοτοιο, φίλος δ' ἐστ' ἀνθρώποισιν.	
ο. η.	Ἀλλὰ ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγάκλυτα δώματ' ἵκοντο,	ο. γ.
ο. η.	Καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἴσω,	
ο. δ.	Τὸν δ' εὗρον δαινύντ' ἐρικυδέ', ἀγακλυτὰ δαῖτα.	ο. γ.
ο. α.	Ἐξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,	ο. γ.
ο. γ.	Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,	ο. υ.
ο. α.	Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,	
ο. υ.	Κοῦροι δὲ κρατῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,	ο. α.
ο. ρ.	Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,	ο. δ.
ο. δ.	Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων,	ο. ρ.
ο. γ.	Ὀψά τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.	
ο. ρ.	Οἳ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,	ο. ε.
ο. π.	Οἳ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον κερόωντό τε οἶνον,	
ι. θ.	Στίσαντες κρυτῆρας ἐπιστρεφέας οἰνοιο,	
ι. δ.	Ἔνθα φίλ' ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα	
ι. δ	Οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον.	
ο. α.	Ἦστο γὰρ ἐν μύσταις τὸ φίλον τετιημένος ἦτορ,	ο. δ.
ο. δ.	Ὀπτ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, τὰ ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ,	
ο. δ.	Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,	
ι. ψ.	Αὐτὰρ ἐπεί πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο	ο. π.
ο. γ.	Οἱ ἕταροι, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἀλλὰ μεμήλει,	
ο. ξ.	Σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο,	
ι. ξ.	Ποσσὶ δ' ἀπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,	ο. ρ.
ο. δ.	Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο Θεῷ ἐναλίγκιος ἀνὴρ,	
ο. δ.	Τὸν δ' ἄχος ἀμφεχύθη δημοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη.	
ο. ι.	Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,	ι. μ.
ο. ξ.	Δὴ τότε ἐκ πόλιος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,	
ο. σ.	Νευστάζων κεφαλῇ, δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμὸς,	
ι. τ.	Δάκρυά τ' ἔκβαλε θερμὰ. ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε	ι. ε.

Νείο-

Eô quod optimus esset, valdè plurimos agebat populos,
Cui populiq; commissi sunt, & tot curæ sunt,
Diues opum, ac benignus est hominibus. (uenerunt,
Sed postquam iam Regis ad inclytam domum per- *Cænatur in*
Celeriter super limen ingressus est domum intrà, *ædibus Io-*
Hunc inuenerunt adparantem splendidum ac præclarũ *hannis E-*
Ordinè sedebant per sediliaq; thronosq; , (conuiuium, *uangelistæ.*
His verò præcones quidem aquam manibus infundebant,
Alij quidem vinum miscebant in crateribus & aquam,
Iuuenes verò crateres coronabant potu,
Cibum. a. veneranda cellæ--custos apposuit fereps,
Fercula multa apponens, largiens de *rebus* præsentibus,
Obsoniaq; qualia edunt à Ioue nutriti reges.
Illi autẽ ad cibos paratos & antè appositos manus extendebant,
Et iam frustra carnium diuidebant, miscebantq; vinum,
Statuentes calices plenos vini,
Tunc dulces assatas carnes edebant, & calices
Vini bibebant melliti, quamdiu voluerunt.
Sedebat enim *Christus* inter Discipulos suo afflictus corde,
Assatum in manibus capiens, quæ sibi dona apposuerant ipsi,
Sic illi epulabantur per sublimem magnam domum,
At postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
Amici, ipsis verò alia in mente curæ erant,
Cibo & carnibus saturati iuerunt,
Pedibus verò nitidis alligauit pulchros calceos,
Festinabat ire ex thalamo Deo similis vir ſz. *Christus*, (sedere.
Hunc. n. dolor circumfudit animũ--cruciãs, neq; amplius sustinuit
Quando enim Sol occidit, & ferum aduenit, *Tempus e-*
Tunc *Christus* ex vrbe ingressus est asperum iter. *gressionis*
Quatiens caput, iam enim malum augurabatur animus, *Christi ex*
Lachrymasq; profudit calidas, ac verbum lugubre dixit *vrbe Hiero-*

ι. τ. Νέισθεν ὃκ ηρᾳδίης. ηχεδόθεν δὲ οἱ ἦεν ὄλεθρος·
ο. ε. Ω μοὶ ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
ι. σ. Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, ὤ μοι δύστηνος ἁπάντων,
ω. ω. Νωῖ σ' αἰνῶς δείδοικα κῆρ φρένα. οὐδέ μοι ἧπαρ
ι. κ. Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι. κραδίη δέ μοι ἔξω
ι. κ. Στηθέων ὀκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γῆα.
ο. λ. Βαίνομεν ἀχνύμενοι, ὦ ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι.
ι. ε. Λίην ἄχθομαι ἕλκος ὅ μοι βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ,
ι. θ. Ἡδὲ τόσ' αἰνὸν ἄχος κραδίῃ κὴν θυμὸν ἰκάνει.
ι. ω. Εἶμι μετ', οὐδ' ἄλιον ἔπος ἔσσεται, ὅττί κεν εἴπω,
ο. σ. Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νόεω κὴν οἶδα ἕκαστα,
ο. ε. Νωῖ δέ με λοιγοκλέα θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
ι. δ. Εὖ γὸ ἐγὼ τόδε οἶδα κῆρ φρένα κὴν μετὶ θυμὸν
ι. δ. Ἔσσεται ἦμαρ, ὅταν ΧΡΙΣΤΟΝ κτεῖναι μεμάασιν
ο. φ. Ὧδε γὸ ἐξερέω, τὸ ἦ κὴν πεπλεσμένον ἔσται,
ι. δ. Αλλὰ χρὴ κὴν ἐμὸν ἦμενα πόνον ὃκ ἀτέλεστον.
ο. ξ. Ὡς φάτο. βῆ δ' ἴμεναι σὺν ἀνηθέοις ἑτάροισι
ι. ω. Πολλ' ὀλοφυρομένοις, οἵκλος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον,
ο. ν. Ἤρωας πεδίον τὸν ὑπήρατον, ἀντιμάχοντας,
ο. η. Ἑστάθεσι πεδίου πολυήρατος ὄρχατος ἔσαν
ο. η. Τετράγυος, σφεῖ δ' ἔρκος ἐλήλατο ἀμφοτέρωθεν,
ο. η. Ἔνθα ἦ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
ο. ε. Κλήθρη τ' αἴγειρός τε, κὴν εὐώδης κυπάρισσος,
ο. λ. Ὄγχναι κὴ ῥοιαὶ, κὴ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
ο. η. Συκαῖ τε γλυκεραὶ· ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ
ι. ρ. Καλὸν, τηλεθάον, τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσι
ι. ρ. Παντοίων ἀνέμων· κὴ τε βρύει ἄνθεϊ λοιγῷ,
ο. δ. Ἔνθ' αἰὲν ζεφύροιο λιγυπνείοντος ἀήτης
ο. δ. Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους,
ο. δ. Τῇ περ ῥηΐδιη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
ο. κ. Ἔνθα μετ' οὔτε βροτῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔρκος.

Αὐτὰρ

Funditus ex corde: propè verò ei mors erat:
Heu me miserum, quid mecum tandem fiet?
Heu me miserum, heu me infelicem omnium,
Nunc enim grauiter timeo in mente; neq; mihi cor
Firmum, sed perculsus sum: Cor autem mihi extra
Pectora exilit, tremunt verò præclara membra,
Descendimus tristes, ô mihi dilecti socij,
Valdè doleo vulnere, quo me mortalis vulnerauit homo,
Atq; grauis ille dolor cor & animum excruciat,
Vado quidē, non enim vanum verbum erit quodcunq;
At ego animo intelligo & scio singula, (dixero,
Nunc me tristi morte fatum est perire,
Benè etiam ego istud noui in mente & animo
Esse diem, quando CHRISTVM occidere cupiunt.
Sic enim edico, quod certè & perficietur.
Sed oportet & meum *hunc* efficere laborem non irritum.
Sic dixit, perrexit autem ire cum diuinis *suis* socijs
Multum lugentibus, commiseratio.n.cepe*rat* virum sin-
Petens ad campum optabilem, ac amabilem, (gulum,
Extrà verò campum multum--amabilis hortus erat
Quatuor--iugerum, circa.a.septum deductum est vtrinq;,
Ibi verò arbores proceræ crescebant florentes,
Alnus, populusq;, & benè--odorata Cypressus,
Pirus & malus punica, & alij mali pulchrū--fructum pro-
Ficusq; dulces: vbi *quoq;* abundè scaturit aqua (ducentes,
Limpida, virescens, illamq; flatus mouent
Variorum ventorum: Et scatet flore albo,
Ibi *quoq;* semper zephyri suauiter spirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandum homines,
Ibi *quoq;* facillima viuendi ratio est hominibus,
Ibi quidem neq; boum neq; virorum apparebant opera.

solymorū. *Et egressus Iesus ibat secundū cōsuetudinē & venit cū discipulis suis in locū, cuius nomē Gethsemane. Et assumpsit Petrū, Iacobū & Iohannē secū, cœpitq; expauescere & angi. Et dicit illis: Mœsta est anima mea vsq; ad mortem.*

HORTVS CHRISTI.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο, ι. ω.
Οὓς δ' ἄυτε προσέειπε ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς: ι. ξ.
Μίμνετε αὖθι τέως γε ἀολλέες ἔσθλοι ἑταῖροι, ο. ξ.
Μίμνετε, ὄρφα πύχισα τελεσθήσω πάσδε ἔρρας, ι. θ.
Παύετ', ἐγὼ δ' ὑμεῖς δὲ πιθώσομαι αἴσιν ἑσπόμενοι,
Ἑσθλὸν γὰρ Διΐ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνῳ ἐπέειπε, ο. π.
Οἱ ἔσαροι δ' ἀνάσχοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ. ι. α.
Βῆ δ' ἀκέων ΧΡΙΣΤΟΣ ξυναχίζων νόσφι λιασθεὶς ι. α.
Ὅσσον τίς τ' ἐπιλδύσει, ὅσσον τ' ἀπὸ λᾶαν ἰήσιν, ι. γ.
Δακρύσας ἑτάρων ἄφαρ. ὦδε δ' ἔειπε πάντα, ι. α. θ. ε.
Ὀρθαὶ δ' τρίχες ἔσαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσι. ι. ω.
Γνὺξ δ' ἔλιπ' ἀχνύμενος, Διΐ δ' ἔυχετο χεῖρας ἀνάσχων, ι. ε. θ. υ.
Νέισθεν ἐκ κεφαλῆς, τρομέοντο δέ οἱ φρένες ἔντες,
Καὶ μάλις ἐκφάανθη δυσατος ἔπος, ἠέμενός περ,
Οὐρανὸν εἰσανιδὼν, καὶ φωνήσας ἔπος ἤυδα:

Ω κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων, ι. ω.
Ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις, ι. β.
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅτι σθένος ἐστὶ σὸν ἄπειρον, ι. θ.
Ω πάτερ, ὃς ξύμπαντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις ο. μ.
Πάντοθεν, ἢτέ σε φασὶ περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων ι. ν.
Ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν, σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται,
Αλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. σοὶ γὰρ ἕπονται, ο. ν.
Σοὶ γὰρ ἐγὼ, ἢ ἔπειτα λαμπρὲς ἤματα πάσα, ο. θ. δ.
Εὔχομαι ὥς τε θεῷ, καί σοὶ φίλα γουνάθ' ἱκάνω. ο. ν.
Ω πάτερ, ὃν νεμεσίζῃ ὁρῶν τάδε κάρτερα ἔργα; ι. ε.
Οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαλίζεαι ὑβριστῆσιν, ι. ν.
Ἐχθροῖς, τῶν νόος αἰὲν ἀπάφαλος, ἠδὲ ἀλιτήμων, ι. ω.
Οἳ τέ μ' ἀλιμάζουσι, ἢ οἱ νηλητεῖς εἰσιν, ο. χ.
Οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀζαθαλίῃσι κακῇσι, ο. ω. ι. λ.

Οἱ τὸ

At postquã cõgregati sunt, & frequentes cõuenerunt. *Et cũ peruenisset Iesus ad locũ dixit Discipulis suis: Manete hîc, & vigilate mecum, donec vadã illuc, & orem.*
Suos *Discipulos* rursus alloquutus est magnanimus Iouis (filius
Manete hîc interea congregati boni socij,
Expectate, *inquam*, vt celerrimè perficiam hæc *mea* opera,
Et quiescite *hîc*: Ego verò Deos inuocabo sempiternos,
Bonum enim Ioui manus eleuare, si fortè miserebitur,
Sed postquam omne præceptum *illis* dixit,
Amici *Discipuli* tristati sunt, mæsti suntq; in animo.
Ibat verò tacitus *CHRISTVS* gemẽs seorsum separatus
Quantùm aliquis prospicit, quantùmq; lapidem iacit
Lachrymans à socijs statim, dolebat verò toto corpore,
Rectæ & comę steterunt in languentibus membris,
Inq; genua cecidit tristatus, Ioui enim precatus est manib.
Infrà ex corde, tremebant verò ei mentes intus, (sublatis
Et vix proloqui quibat verbum, cupidus licet,
Cælum inspiciens, & vociferans verbum dixit:

Et ipse aulsus est ab eis fermé ad iactum lapidis positiq; genibus, dicens.

O glorioßs. max. nubium--denigrator, in ęthere ha *PRECATIO CHRISTI.*
Qui omnib. mortalib. & immortalib. imperas, (bitans,
Benè & nos scimus quod potentia tua non cedit--ulli,
O Pater, qui cuncta inspicis, & cuncta audis
Vndiq; profectò te aiunt supra sapientia esse alios
Homines atq; Deos, ex te. a. hæc omnia fiunt,
Sed serua tùm hæc, serua etiam me: tibi enim ego,
Tibi enim ego, & postea assiduè omnibus diebus
Supplico tanquã Deo *vero*, & ad tua chara genua accedo.
O pater, non indigné--fers videns ista violenta facinora? &c.
Qualiter iam viris gratificaris iniurioßs,
Inimicis, quorũ animus semper est iniquus, atq; impius,
Qui me inhonorant, & qui peccantes sunt,
Qui magnum opus fecerunt iniustitijs malis,

Aba mi pater, omnia tibi possibilia sunt: transfer calicem hunc à me &c.

Qui

ο. γ.	Οἵ τέ μοι ὑβρίζουσιν, ἀτάσθαλα μηχανόωνται,	
ο. ξ.	Οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν, οὐδ' ἐλεητὴν	
ο. δ.	Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν,	
ο. ω.	Ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλησθα, πάτερ φίλε, σῷ δ' ἐνὶ θυμῷ,	
ι. ω.	Οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν,	
ο. γ.	Σχέτλοι, οἳ ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι,	ο. γ.
ο. χ.	Οὔτε Θεοὺς δείσαντες, οἳ οὔρανον εὐρὺν ἔχουσιν,	ο. α.
ο. σ.	Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι,	
ο. σ.	Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.	
ι. α.	Οἶσθα, πάτερ, τάδε πάντα, τί με χρὴ ταῦτα λέγεσθαι;	ι. ν.
ι. α.	Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος,	
ο. ι.	Εἰ ἐτεόν γε σὸς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,	
ι. α.	Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι,	
ι. δ.	Οἶδα γὰρ ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν	
ι. δ.	Ἤπια δηνέα οἶδε. τὰ γὰρ φρονέεις ἅτ' ἐγώπερ.	
ο. μ.	Δύσομαι εἰς Ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω,	
ι. α.	Ἢ δὴ λοίγια ἔργα τὰ δ' ἔσσεται, ἀλλὰ ἀνεκτὰ,	
ο. ψ	Ταῦτα γὰρ οὐ γάρ τι μεγαλίζομαι, οὐδ' ἀθερίζω,	
ο. ψ.	Οὔτε λίην ἄγαμαι. μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα,	
ι. α.	Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι ἅσσ' ἐθέλησθα:	
ο. ε.	Ἀλλὰ μὰλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον,	ο. ψ.
ι. ο.	Εἴπερ μοι καὶ μοῖρα θανεῖν, καὶ πότμον ἐπισπεῖν,	
ι. ψ.	Πάντα μάλ' ἐκτελέω καὶ πείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις,	
ο. β.	Αὔτος σῷ θυμῷ. εἰδῶσι δὲ πάντες λαοὶ,	
ι. ψ.	Ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνὴς,	
ο. γ.	Βουλοίμην δ' ἂν ἔγωγε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,	ο. ε.
ι. ο.	Πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενέην τε, τοκόν τε,	
ο. ε.	Καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος. οὐδέ μοι αὐτῷ	
ο. ε.	Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.	
ι. α.	Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι,	
ο. ε.	Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα,	

Πάσχειν

Qui me contumelia afficiunt, nefandaq; moliuntur,
Non verecundiam habentes in mentibus, neq; misericordiam.
Nunc rursus filium tuum dilectum occidere cupiunt,
Videbis si volueris, pater dilecte, tuo in animo,
Qui tibi hostes & inimici propè sunt,
Improbi, nam hi neq; prudentes, neq; iusti,
Neq; Deos timentes, qui Cælum latum habitant,
Qui benè quidem dicunt, malè autem retrò cogitant,
Talis enim mens est terrestrium hominum,
Nouisti, pater, hæc omnia, quid oportet me hæc dicere?
Si tu siquidem potes, auxiliare filio tuo,
Si vtiq; tuus sum, pater autem meus gloriaris esse,
Si verò sic hoc habet, mihi *quoq;* conuenit charum esse *sz*, *mihi placet ita.*
Scio enim quod tibi animus in pectoribus charis
Mitia consilia nouit, eadem enim sentis quæ & ego.
Descendam ad Plutonis domum, & inter mortuos lucebo,
Sanè pestifera opera hæc erunt, sed tolerabilia,
Hæc enim non magnifacio, neq; paruifacio,
Neq; valdè admiror: valde enim benè scio qualis eras,
Sed valdè tacitus ea deliberas, quæcunq; vis:
Sed sic faciam, videtur verò mihi esse optimum.
Etiam si mihi fatum sit mori, & mortem assequi,
Omnia tunc diligenter perficiam & obediam, vt tu iubes,
Ipse tuo animo *scis* sciant & omnes populi,
Quod meus nunquam animus superbus & sæuus,
Mallem verò ego, etiam dolores multos passus,
Omnium hominum liberare generationem & partum,
Etenim mihi mens est integra: Neq; mihi ipsi
Animus intra præcordia ferreus, sed misericors.
Volo ego populum saluum esse, potiùs quàm perire,
Sed etiam sic volo & desidero omnibus diebus,

Θ. π. Πάσχειν τ' ἄλγεα πολλὰ, βίας θ' ὑποδέγμενον ἀνδρῶν, | Θ. ρ.
Θ. σ. Μείζονα κε κλέος εἴη ἐμὸν, καὶ κάλλιον οὕτω. | Θ. τ.
Θ. σ. Αὐτὰρ ἐγὼ τύπτοισι φάος πάντεσσι παρέξω,
Θ. α. Ὡς τε πατὴρ ὧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν.
Ι. μ. Αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ὅπλων εὖ τοῖς ὅπαμιώω.
Ι. ψ. Εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλοις, κέλομαι κἀγώγε,
Θ. σ. Κεῖσε δ' ὅπεί κε ἴάνω, νιὸν ἧ κλέος ἐσθλὸν ἀρούμην, | Θ. ρ.
Ι. χ. Νιὸν δ' ἔλι καὶ μάλλον νοέω φρεσὶ μιμήσασθαι.
Θ. γ. Ἀλλὰ πάτερ ἴληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν,
Ι. α. Ἦ ἔπεα, ἦ ἔργῳ τὰ δέ μοι κρήηνον ἐέλδωρ, | Ι. θ.
Θ. π. Ἕρξον ὅπως ἐθέλεις, ἱκέτης δέ τοι ἔσχομαι εἶναι, | Θ. ε.
Θ. κ. Ἡδὲ σὸν αἰὲν θυμὸν ὀπίζομαι, ἠδ' ἀλεείνω.
Θ. λ. Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τὸ δ' ἐτέλεσσε πατὴρ, | Θ. α.
Ι. ι. Ἴκετο δακρυόεσσα, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ. | Ι. κ.
Θ. μ. Αὐτίκα δ' οὖς ἑτάροισι ὁ δῖος ἰόντας φῶς.
Ι. η. Οἳ δ' ἔσαν ἐν κήπῳ πεπιθοῖς ἄνδρες ἄρεσθαι. | Ι. η.
Ι. η. Πάντες ὁμηγερέες πεφραδέγμενοι ὁππότ' ἄρ' ἔλθοι,
Θ. β. Οἳ δ' εὖδειν ὀρνυτο δόμον, ἀτὰρ ἄρ' ἔλι δι
Θ. β. Εἵατ', ἐπεὶ σφίσιν ὕπνος ὑπὸ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
Ι. κ. Ἀλλ' ἐν ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ συμπάντων πιμνὰ λαῶν
Ι. κ. Ὕπνος ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα,
Ι. ω. Ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως θεὸν αἰὲν ἑόντα.
Ι. β. Τιμήσῃ, ὀλέσῃ τε πολυσπερέας ἀνθρώπους.
Ι. β. Ἡδὲ δέ οἱ κῆ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή. | Ι. ξ.
Θ. φ. Ἐξαῦτις σφ' ὅπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπε, | Θ. ω.
Ι. δ. Καὶ μάλα νεικείσκε χολωτοῖσιν ὅπέεσσιν, | Ι. γ.
Θ. ε. Κινήσας ἧ κάρη, καὶ ὑπανώνυσας ἐγείρει: | Θ. ω.
Θ. κ. Μηκέτι νιὼ εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκιὼ ὕπνον.
Ι. β. Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ι. β. Ὦ λαοί τ' ὅπιτροπάτην, καὶ τόσα μέμηλεν.
Ι. ψ. Ἀλλὰ νῦν ἀνέρες ἐστὲ, καὶ ἀμφὼ ἧός τ' ἐνὶ θυμῷ. | Ι. θ.

Patiq; dolores multos, violentijs susceptis virorum,
Maior gloria esset mea, & melior sic.
At ego his lumen omnibus præbebo,
Proinde atq; pater suo filio, & numquam obliuiscar illorum,
Protinus autem reuertar rursum, vbi benè illis auxiliatus fuero.
Si tu tuo animo vis: volo ego equidem. (assequar. ,, Veruntamẽ
Iacebo postquam mortuus fuero, nunc.a. bonam gloriã non sicut ego volo, sed sicut tu vis.
Nunc. a. adhuc & magis intelligo mentibus honorare.
Quare pater propitius sis, da autẽ mihi gloriam bonam,
Aut verbo aut opere hoc mihi perfice desiderium,
Verùm fac quomodo vis, fateor tibi supplicem esse,
Atq; tuum semper animum obseruo & vereor.
Sic dixit precans, suo mærens corde, (cor, Et cũ surrexisset à precatione venit ad discipulos suos & reperit eos dormientes &c.
Surrexit lachrymas--fundens, valde.n. gemuit glorioſum
Continuo.a. suos socios ille adibat Deo--æquandus vir,
Ipsi verò sedebant in horto adflicti viri optimates
Omnes congregati, expectantes quando veniret,
Ipsi verò denuò dormitũ festinabant in domũ, neq; ãplius
Sedebant postquã ipsis somnus palpebris incidit. (diu
Verùm non *CHRISTVM* omninm pastorem populorum
Somnus tenebat dulcis, multa animo voluentem,
Cogitanteinq; in animo quomodo Deum *suum* immorta-
Honoraret, perderetq; errones homines. (lem
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium.
Iterum eos verbis respondens alloquutus est,
Et valdè obiurgabat acerbissimis verbis, Et ait illis: Quid dormitis? Adeo non potuistis vnã horã vigilare mecũ? Accessit
Mouens caput, ac dormientes suscitabat:
Ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somno,
Nõ conuenit solidam noctẽ dormire consiliarũ virum,
Cui populiq; commissi sunt, & tot curæ sunt,
Sed viri estote, & pudorem ponite in animo.

ι. β. Βῆ δ' ἄρ ὑπὲ Πέτρου θεσπεσιέρρονα, θυμολέοντα,
ι. ε. Ἰφθιμον καί τε μεγαλήτορα. τὸ δ' ἐκίχανεν
ι. β. Εὕδοντ' ἐν κήπῳ (πρὸς δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος)
ο. ψ. Στῆ δ' ἄρ ὕπερ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν:
ι. χ. ο: β. Ω Πέτρε ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, πῖον ἔειπες;
ο. σ. Τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ κεν μεταμώλια βάζεις;
ο. σ. ι. β. Αἰσχρὸν δὲ τόδε γ' ἐστί, κακὸν τ' ἀνεμώλια βάζειν.
ο. δ. ι. ψ. Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλου Πέτρε;
ι. δ. Οὔ σε δὴ ψεύδεσι πατὴρ Ζεὺς ἔσετ' ἀρωγός.
ι. ρ. Ὦ πέπον, ἦτ' ἐφάμην σε πρὸς φρένας ἔμμεναι ἄλλων;
ι. ρ. Νῦν δέ σε ὠνοσίμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες,
ι. ξ. Σίμων, αἶψ' ὤφελλες ἀεικελίην στρατὸν ἄλλον
ι. ξ. Σημαίνειν, καί κεν τοι τὸ λυκήρεθρον ἦεν,
ι. γ. ο. ψ. Σοὶ δ' αἰεὶ καρδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο,
ο. δ. Φράζεο, πεπνυμένε, σῷ δ' ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
ι. ε. ι. γ. Ἤ τί κε σὸν θυμὸς τοι ἐνὶ φρεσὶ τέθηπεν.
ι. β. Νῦν δ' ἐμέθεν ξυνίει ὄφρα. Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ο. τ. Σίμων, οὔκ ἔναρ, οὔκ ὕπνος μελιηδὴς ἔσαι,
ι. β. Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρα ἄνδρα,
ι. σ. Τῷ ἄνα, μήδ' ἔτι κεῖσο, σέβας δέ σε θυμὸν ἰκέσθω,
ο. γ. Ἄλκιμος ἔσσ' ἵνα τίς σε κὴ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ,
ι. η. Σὸν δή τοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς.
ι. β. Ἀλλά σευ σῆσιν ἔχε φρεσὶ ταῦτα, μηδέ σε λήθῃ
ι. β. Αἰρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
ο. τ. Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυσάων.
ο. μ. Κέκλυτέ μοι μύθων τηλεκλείτοι κ' ἐπίκουροι,
ι. ζ. ο. γ. Παῖδες ἐμοὶ, κὴ ταῦτα σὺν φρεσὶ ἴδεσθε ἕκαστος:
ι. ν. ι. ω. Ἐσθλὸν δὲ Διΐ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
ι. ξ. Εὔχεσθ', ἐπεὶ πάντες ὑπὸ θεῶν κατέσμεν ἄνθρωποι.
ο. γ. ι. σ. Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, κὴ ἐγρήγορθε ἕκαστος,
ι. η. Δ° ε. Ὑμῖν χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἦμαρ

Acceſsit deinde ad Petrum audacẽ, animum--leonis ha-
Fortemq; & magnanimum, hunc etiam inuenit (bentem,
Dormientem in horto (circum.a. diuinus fusus erat somnus,)
Astitit autem super caput, & ipsum verbo alloquutus est:
O Petre altiloque, animo indomite, vt loquutus es? *Dicitq; Petro: Simon dormis? Nõ potuisti vnam horam vigilare mecum?*
Talis tibi mens est, qui & vana dicis?
Turpe enim & hoc est, ac malum vana loqui.
Dormis, & mei oblitus es Petre?
Non enim mendacijs pater Iupiter erit auxiliator.
O amice, certè putabam te prudentia superare cæteros?
Nunc autem tuam arguo omnino mentem, quale dixisti.
Simon, vtinam ignauo exercitui alteri
Præesses, & quidem hoc tibi multò vtilius esset,
Tibi enim semper Cor duris lapide.
Considera, fili mi, meo gratissime animo,
Certè iam non animus tibi in pectoribus stupefactus est,
Nunc verò mihi ausculta citò, Iouis autem tibi nuncius sum,
Simon, non somnium, neq; somnus dulcis erit,
Adhæc, non oportet per totam noctem dormire consiliarũ virũ,
Idcircò surge, nec amplius iaceas: reuerentia.a. tuum animũ
Sis fortis, vt aliquis tibi & posterorum benedicat, (tangat,
Imò tua tibi gloria erit quàm--latè extenditur aurora,
Sed tu tuis habe mentibus hæc, neq; te obliuio
Capiat, quando te dulcis somnus remiserit.
Ideo ne mihi magis animum impleas doloribus,
Audite meos sermones è--longinquo--vocati socij,
Filij mei, & hæc in mentibus ponite singuli:
Bonum.n.est Ioui manus eleuare, si fortè miserebitur,
Orate nam omnes Dijs indigent homines.
Et excubiarum recordamini, & vigilate singuli.
Vobis autẽ decet *hæc* omnia curæ esse noctesq; diesq;

Et ait illis: surgẽtes orate & vigilate singuli, ne intretis intẽtationem. Spiritus quidẽ prõptus, at caro infirma.

ο. σ.	Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο	
ο. σ.	Πάντων, ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει:	ρ.
ο. ν.	Ἀλλ' ἄγεθ', ὣς ἂν ἐγὼ εἴπον πειθώμεθα πάντες.	
ι. φ.	Ὣς φάτο. τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,	ι. δ.
ο. ε.	Καὶ τότε οἱ σύμπαντες ἀκὴν ἔσαν, οὔτέ τις ἔτλη	
ο. ε.	ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλετοῖσιν.	
ι. β.	Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσετο. τοὺς δ' ἔλιπ' αὐτοῦ,	ι. ζ.
ι. β.	Βῆ δ' ἰμέναι ΧΡΙΣΤΟΣ, καὶ ἤρετο δεύτερον αὖτις,	. α.
ο. κ.	Κῆρ ἄγεϊ μεγάλῳ βεβολημένος. ἐν δέ οἱ ὄσσε	
ο. κ.	Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμὸς,	ο. κ.
ι. ψ.	Χερσὶ τε συμπλατάγησε, φίλον κῆρ. οὐδέμιν ὕπνος	ι. ω.
ι. ω.	Ἤρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα,	
ι. β	Τὰ φρονέων ἀνὰ θυμὸν, ἅ ῥ' ἢ τελέεσθαι ἔμελλε,	
ι. ω.	Τῶν μιμνισκόμενος, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,	
ι. ω.	Ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε	
ι. ω.	Ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής, τότε δ' ὀρθὸς ἀναστὰς,	
ο. ε.	Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων.	ο. ε.
ι. γ.	Τὸ τρίτον ἐξαῦτις μέγαλ' εὔχετο χεῖρας ἀνάσχων,	ι. γ.
ι. ο.	Ὠμωξέν τ' ἄρ ἔπειτα καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ	
ι. ο.	Χερσὶ καταπρήνεεσ' ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἤυδα,	ο. ν.
ο. ι.	Εὔχετο, χεῖρ' ὀρέχων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,	ι. ο.
ι. σ.	Ἄφθιτον, ἀστερόεντα, μεταπρέπε' ἀθανάτοισιν;	
ι. π.	Ἀλλὰ σὺ πέρ μοι ἄναξ τόδε κάρτερον ἕλκος ἄκεσσαι,	
ο. ε.	Καὶ ἐλέαιρε πάτηρ, ἱκέτης δὲ τοι εὔχομαι εἶναι,	
ι. π.	Κοίμισον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος ἐν στήθεσσι,	ο. ο
ι. π	Θάρσυνον δέ μοι ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν εὐρύοπα Ζεῦ,	ι. π.
ι. μ.	Ζεῦ ὑψιβρεμέτης σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας,	ι. ο.
ι. ο.	Μοῦ μνῆσαι, καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεὲς ἦμαρ.	
ι. α.	Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον.	
ο. χ.	Γουνοῦμαί σε πάτερ, σὺ δὲ μ' αἴδεο, καὶ μ' ἐλέησον,	

Ἠμὲν

Nihil enim imbecillius terra nutrit homine
Omnium *animantium*, quæcunq; super terrã spirantẽq; „
Sed agitè sicut ego dixi, parete omnes. (& serpunt.

Sic dixit: his. a. animum in pectoribus commouit.
Tùm hi omnes in silentio erant, neq; quisquam audebat
CHRISTO verbis respondere molestis.
Sic fatus abijt, illos autem reliquit ibi.
Perrexit. a. ire CHRISTVS, & rogabat secundò iterum.
Cor dolore ingenti perculsus, in ipso autem oculi
Lachrymis implebantur, luctum. n. arguebat animus,
Manibusq; cõplosit charũ cor ſz. *Christus*: Neq; ipsum sõ.
Cæpit omnia--domans, sed vertebatur huc & illuc, (nus
Hæc voluens in animo, quæ certè iam euentura essent,
Horum memor, teneram lachrymam fundebat,
Aliquando in latera iacens, aliquando autem rursus
Supinus, aliquando autẽ pronus: interdũ. a. rectus surgens,
Lachrymis & gemitibus & doloribus animum macerãs.
Tertiò iterum alta--voce precabatur, manus eleuans,
Eiulauit vtiq; deinde, & sua percussit fæmora
Manibus deiectis, lugensq; verbum dixit,
Supplicabat, manus extendens in cælum stellatum,
Incorruptum, stellatum, decorum inter immortales:

Erant enim oculi eorũ grauati, & nõ sciebãt, quid illi re: spõderent.

Et relictis illis, rursum altera vice abijt, & orauit, & eundẽ dixit sermonem.

Et relictis illis, iterum abijt, & orauit tertiò eundem sermonẽ dicẽs:

Sed tu mihi ô Rex hoc violentum vulnus cura,
Et miserere *mei* pater, supplex tibi esse præ me fero,
Mitiga autem dolores, & da mi robur in pectoribus,
Confirma mihi cor in mentib. ô late--prospiciens Iupiter,
Iupiter altitonans, tu autem promisisti & annuisti,
Mei memento, & expelle, ô cælestis, crudelem diem,
Verum quidem iam mihi promitte & annue.
Oro te, ô Pater, tu. a. mei rationẽ--habe, & mei miserere,

PRECATIO.

Pater mi, si non potest hoc poculũ trãsire à me, nisi bibam illud, fiat

Certe

ι. α.	Ἦ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,	ι. π.
ι. α.	Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ,	ι. π.
ι. α.	Ἠδὴ νῦν ἀπ' ἐμοῖο ἀεικέα λοίγον ἄμυνον,	
ι. α.	Οἶσθα. τίη τοι ταῦτ' εἰδύῃ πάντ' ἀγορεύω;	
ι. ψ.	Εἰ σύ γε σῶ θυμῷ ἐθέλοις, κέλομαι γὰρ ἔγωγε.	
ι. θ.	Ὡς φάτο. τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα,	
ι. δ.	(Ἡ δ' ἄρ ὄλυμπον ἵκανε Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ)	
ι. α.	Εὐξαμένου τ' ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.	
ι. ε.	Αὐτόματι δέ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον ὧραι,	
ι. ε.	Τοῖς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, οὔλυμπός τε,	
ι. ε.	Ἡ μὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθῆναι.	
ι. σ.	Καὶ τότ' ἄρ ΑΓΓΕΛΟΣ ἦλθεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,	
ι. κ.	Λάμφ' ὡς ἀστεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰὲν ἐόντος,	
ι. ε.	Δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν	
ι. ε.	Ἀνθρώποισι γενοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,	
ο. ζ.	Θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἵλετο γῆων.	ο. α.
ι. ρ.	Ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆσας φρένας ἀμφὶ μελαίνας,	
ι. ψ.	Ἰάνθη, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.	
ο. ι.	Αὐτὰρ ὅγ' εὔχετο αὖτε τιταινόμενος. κατὰ δ' ἱδρὼς	ο. λ.
ο. λ.	Ἔρρεεν ἐκ μελέων ἐπὶ γῆν, ὡς αἷμα κελαινὸν.	ι. λ.
ι. ι.	Ἵστατο ἐξαῦτις θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ,	ο. π.
ο. ο.	Καὶ τρίτον αὖ προσέειπε Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,	ι. α.
ο. κ.	Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον.	ο. μ.
ι. κ.	Οἱ δ' εὖδον λήπῃ ἀδδηκότες, ἄχνυτο δέ σφιν	ι. ξ.
ι. ξ.	Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν. τοὺς δὲ χειρὸς ἀνέστη,	
ο. ο.	Ἐξ ὕπνου τ' ἀνέγειρον. ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν:	ο. φ.
ι. η.	Ὦ κεν κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,	ι. α.
ι. κ.	Κλῦτε κασίγνητοι πολὺ φίλτατοι, ὄφρ' εὖ πάντες	ι. σ.
ι. σ.	Εἴδετ' ἀκούουσι ὅσ' ἐμῷ ἐνὶ κύδεα θυμῷ,	
ι. σ.	Ὦ μοι ἐγὼ δειλὸς, ὦ μοι δύστηνος ἁπάντων,	ο. ο.
ο. ω.	Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα. οὐδέ μοι ἦτορ	ι. κ.

Εμπεδον,

Certè quidem aliquando meum sermonem exaudisti pre- *voluntas*
Atq; adhuc etiã nunc mihi hoc perfice desiderium, (cantis, *tua.*
Et iam à me sæuam pestem &c. *Crucem* amoue,
Nouisti, cur tibi hæc scienti omnia dicam?
Si tu tuo animo vis, volo ego equidem.
Sic loquutus est: huius verò pater misertus est lachrymantis,
(Hæc n. *precatio* ad cælum peruenit Iouis ad firmam domum)
Precantemq; exaudiuit, nam valdè illi amicus erat.
Spontè. a. portæ crepuerunt Cæli, quas custodiebant horæ,
Quibus commissum est magnum Cælum, Olympusq;,
Vt aperiant densam nebulam, & claudant.
Tunc ANGELVS venit de cælo stellato, *Apparuit*
Splendebat velut fulgur patris Iouis semper existentis, *autem illi*
Dedit robor & audaciam *Christo*, vt insignis inter omnes *Angelus de*
Homines fieret, atq; gloriam magnam tolleret, (bris *Cælo corro-*
Audaciãq; in mentẽ indidit, & metum exemerat è mem- *borans eũ.*
Robore & fortitudine implebatur mentes circum nigras,
Lætatus est *Christus*, dolores. a. mitigati sunt graues.
Cæterum ille precabatur rursus intensus: sudor autem *Et factus in*
Demanabat ex membris in terram, sicut sanguis niger, *agonia, pro-*
Surrexit iterum, tenera. a. ei excidit lachryma, *lixius ora-*
Et tertiò rursus affatus est *Discipulos* Cælestis fulgurum *bat. Et fa-*
Dulcibus verbis astando viro vnicuiq;. (author, *ctus est su-*
Hi enim dormiebant tristitia defessi, tristabatur & ipsis *dor eius si-*
Animus in pectoribus, hos autem manu erexit, *cut guttæ*
Atq; à somno excitauit, verbumq; dixit, atq; nominabat: *sanguinis*
O Præcones Iouis nunci, atq; virorum, *decurrentis*
Audite fratres multò dilectissimi, vt benè omnes *in terram.*
Possitis audire quanti meo insint dolores animo, *Tertiò ve-*
Heu me miserum, heu me infelicem omnium, *nit ad dis-*
Nunc enim grauiter timeo in mente: neq; mihi cor *cipulos, &*
reperit eos

ι. κ.	Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι. κραδίη δέ μοι ἔξω	
ι. κ.	Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γῆα:	
ι. ψ.	Ὄρνυσθ', οἵ μοι κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἔσμεν,	
ι. ο.	Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,	ι. ζ.
ι. ο.	Καὶ ἔχεθ' ὅ, τι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσεν ἑκάστῳ.	
ι. ω.	Ὣς γὰρ ἐπεκλώσαντο Θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,	
ι. ω.	Ζώειν ἀχνυμένους. αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδεές εἰσι.	
ι. ο.	Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.	ι. σ.
ο. ω.	Αἶψα δὲ τὸν Πέτρον προσεφώνεεν ὃν φίλον ἦον,	
ι. λ.	Τὸν δὲ ἰδὼν. οὐδ' βουλῇ ἀρισκευέσκεν ἁπάντων,	ι. λ.
ο. α	Χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,	ι. ψ.
ι. κ.	Λάξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε, νείκεσέ τ' ἄντην:	
ο. β.	Πέτρε, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,	ι. ω.
ι. ι.	Ὃς βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος,	
ο. α.	Καὶ περὶ μὲν νόον ἐσσὶ βροτῶν, καὶ φέρτερός ἐσσι,	ι. ρ.
ο. λ.	Σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφὴ ἐπέων, ἐνὶ δὲ φρένες ἐσθλαὶ,	
ι. ω.	Φράζεο σῷ θυμῷ, φραδέος νόου ἔργα τέτυκται,	
ι. ω.	Ἄνδρ' ὁρόω, τάχα δ' ἄμμε διαῤῥαίσεσθαι ὀΐω.	
ο. β.	Ὦ Πέτρ', οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνὴρ (τάχα δ' εἴσεαι αὐτὸς)	
ο. β.	Ὃς λαὸν ἤγειρα. μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει.	
ι. ι.	Ὦ πέπον, οὐ νύ τι σοί γε μέλει κακὸν, οἷον ἔθ' εὕδεις	ι. ω.
ι. ω.	Ἀνδράσιν ἐν δηΐοισι; σιδείρειον νύ τοι ἦτορ,	ι. ω.
ι. ω.	Οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν;	
ι. λ.	Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἐμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον	ο. χ.
ο. χ.	Ὄφρ' εἰδῇς οἷός μοι Ιουδας, σχέτλιος ἀνὴρ	ι. ι.
ι. ι.	Νηλεὲς ἦτορ ἔχων, εὐεργεσίας ἀποτίνειν.	ο. χ.
ι. κ.	Ἔγρεο Σίμων ἠὲ. τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;	
ο. λ.	Ὥρη μὲν πολέων μύδων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.	
ι. κ.	Πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ οὔ μοι ἔπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος	
ι. κ.	Ἰζάνει, ἀλλ' αἰνῶς ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμὸς.	ι. θ.
ι. γ.	Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὡς ἐστὶν ἀτειρὴς.	

Ὅς

Firmum, sed perculsus--sum: Cor autem mihi extra
Pectora exilit, tremunt verò præclara membra:
Surgite, qui mihi coniunctissimi & charissimi estis,
Et viri estote, dilecti, mementote. a. strenuæ virtutis,
Et tolerate quodcunq; vobis malum mittat *Deus* cuiq;.
Sic enim destinarunt Dij miseris hominibus,
Vt--viuant tristes: ipsi verò sine cura sunt.
Sic fatus, excitauit robur & animum vniuscuiusq;.
Statim a. Petrum affatus est suum dilectum socium,
Hunc enim intuens: quoniam consilio præstabat omnes,
Manum prehendit dexterã, & ipsum ad verbum alloquutus est,
Summo pede mouens, impulitq; obiurgauitq; coràm:
Petre, meo animo omnium multò dilectissime sociorum,
Qui consilio inter omnes æquales es optimus,
Et longè superas prudentia homines, & præstantior es illis,
Tibi inest forma verborum, mentesq; bonæ,
Considera tuo animo, prudentem animum res requirunt,
Virum video: citò autem nos perituros existimo.
O Petre, non procul *abest* ille vir (statim a. ipse cognosces,)
Qui populum *Iudæos* congregauit: potissimum. a. me dolor vrget,
O amice, non tibi curæ--est malum, quomodo adhuc dormis
Viros inter hostes? *Certé* ferreus tibi animus est,
Qui tibi hostes & inimici propè sunt?
Sed agè huc, charissime, apud me sta, & vide opus
Vt videas qualis mihi Iudas, impius vir
Crudele cor habens, beneficia rependat.
Surge Simon fili, cur per noctem somnum carpis?
Tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi.
Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis somnus
Insidet, sed vehementer tristatur in præcordijs animus.
Semper tibi cor, securis veluti, est indomitum,

dormientes præ tristitia. Et ait illis. Dormite & quiescite » *iam? Surgite: &c.*

ι.	γ.	Ὅς τ' εἶσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος, ὃς ῥά τε τέχνῃ	
ι.	γ.	Νήϊον ἐκτάμνῃσιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωὴν:	
ι.	γ.	Ὥς τοι ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρηβτος νόος ἐστί.	
ο.	ρ.	Ἀεὶ οὐδ' ἄχος ἐστὶν μετὰ φρεσιν, οὐδέ τι πένθος.	
ι.	ι.	Ἀλλ' ἄνα, μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,	ι. ω.
ι.	π.	Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ.	
ι.	κ.	Οὐκ ἀϊεῖς ὡς ἐχθροὶ ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο;	
ι.	ξ.	Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κάκον, ἤπερ ἀλώῃ.	
ο.	ω.	Μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν:	
ι.	ψ.	Ὄρνυσθ', ὅι μοι κεδνότατοι, καὶ φίλτατοι ἔσμεν,	
ο.	κ.	Μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλύκον ὕπνον,	
ι.	κ.	Ἀλλ' ἴομεν. μάλα γὰρ νύξ ἄνεται, ἔγγυθι δ' ἠώς,	
ι.	ψ.	Ἴομεν: ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἐστὶ	
ι.	ψ.	Πολλὸς καὶ χαλεπὸς, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.	
ι.	σ.	Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε φίλοι, κέλομαι γὰρ ἔγωγε	
ι.	σ.	Ἄστυ δὲ νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν ἠῶ διᾶν,	
ο.	α	Ἄνδρες δυσμενέες σχέδον εἰσὶν θωρηχθέντες,	
ο.	π	Μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι,	
ι.	β.	Λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν	
ι.	β.	Ἔρχονται πεδίου δαΐδων ὑπολαμπομενάων,	ι. σ.
ο.	β.	Νῦν ἴομεν, μὴ δυθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο,	
ι.	τ.	φεύγωμεν, πολλοί τε καὶ ἄργριοι. ἐγγὺς ἀνήρ τε,	ι. ξ.
ι.	κ.	Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι,	ι. χ.
ι.	λ.	Ὃς μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,	
ι.	ε.	Σχέτλιος, ὀμβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,	
ι.	υ.	Ἐγγὺς ἀνὴρ ὃς ἐμὸν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμὸν	
ο.	π.	Ὃς ῥ' ἐθέλει κτεῖναι καὶ ἀποῤῥαῖσαι φίλον ἦτορ,	
ι.	ζ.	Τούτῳ δ' οὔτ' ἄρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ ὀπίσσω	
ι.	ζ.	Ἔσσονται. τῷ κέν μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.	
ι.	φ.	Ἐγγὺς ὅδε κλονέων. νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι:	
ι.	ψ.	Ὄρνυσθ', ὅι μοι κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἔσμεν,	

Καὶ

Quæ penetrat lignum à viro tractata, qui certè arte
Lignum nauale scindit, auget & viri impetum:
Sic tibi in pectoribus imperterritus animus est.
Semper tibi neq; dolor est in mentibus, neq; luctus.
Sed surge, ne mihi magis in doloribus animum moueas,
Propè *enim mihi* adest mors, & fatum violentum.
Non audis quòd inimici in tumulo campi sunt?
Melius *fecerit*, qui fugiens effugerit malum quàm si capiatur.
Mollibus verbis incessens dixit illis:
Surgite, qui mihi coniunctissimi & charissimi estis,
Ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somno,
Sed eamus: valdè enim nox perficitur, propè a aurora est,
Eamus: sed adhuc in futurum immensus labor est
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Valdè diligenter considerate amici, iubeo enim ego
Ad vrbem nunc ire, neq; exspectare auroram diuiuam.
Viri inimici propè sunt armati,
Ne quid malum faciant, & nos expellant,
Valdè enim foliis similes vel arenis
Veniunt per campum lampadibus cum splendentibus,
Nunc eamus, ne diutius impediamns iter,
Fugiamus, multiq; & immanes adsunt: propeq; vir est,
Qui mala multa fecit, quanta non vniuersi alij,
Qui ingens facinus commisit insipientia mentis,
Impius, ardua patrans, qui non curabat iniquia faciens,
Propè *inquam* vir *est*, qui meum maximè confecit animum,
Qui vult occidere & perdere charum cor sz. *Christum*,
Huic enim neq; nunc mentes *sunt* integræ, neq; in posterum
Erunt: idcircò ipsum pœnas daturum suspicor,
Propè iste perturbans *adest*: nunc existimo exitialia fore.
Ideò surgite, qui mihi coniunctissimi & charissimi estis,

Sufficit, venit hora, ecce filius hominis traditur in manus peccatorũ. Surgite, eamus, Ecce appropinquauit, qui me tradit.

ι. σ. Καὶ ἴομεν πρὸτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι. ὧδε γὰρ ἔσται,
ο. κ. Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἑπεσθαι.
ι. ι. Ὡς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδότα μῦθον ἔειπεν,
ο. μ. Καὶ τότε κεν βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος.
ι. κ. Πέτρος δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
ι. β Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου. θεὰ δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή.
ι. β. Οἱ δ' ἀπαιθίσσοιεν, ἀείδοντά τε πιμνὰ λαῶν,
ι. ω. Θάμβησεν δὲ πάντας ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο,
ι. ι. Πεύθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄρειοι,
ο. χ. Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπη φύγοι αἶψα ὀλέθρου. ι. ξ.
ο. π. Οὔπω πᾶν ἔρρηξε ἔπος, ὅτ' ἄρ ἤλυθον αὐτοὶ ι. κ.
ο. μ. Ἐχθροί κοι πολλοί σοὶ τεύχεσι θωρηχθέντες, ο. ω.
ο. ξ. Οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν, οὐδὲ ἐλεητοὶ, ο. ν.
ι. ν. Σχέτλιοι, ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι, ι. ω.
ο. χ. Οὔτε θεὸς δείσαντες, οἵ οὔραναν εὐρὺν ἔχουσιν, ι. θ.
ι. η. Ἀλλοὶ μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἰθωνι σιδήρῳ, ο. δ.
ο. η. Ἀλλοὶ δ' αἰχμάων δαΐδας μὴ χερσὶν ἔχοντες,
ι. β. (Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω)
ι. λ Κῆρες ἄμ' ἕσπετον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.
ι. ι. Ἐχθρὸς ἀνὴρ ἢ γέροντας ἀολλέας ἦγε Βραΐων,
ι. φ. Ἐννύχιος πομπολόν. κακὰ δ' ἢ φρεσὶ μήδετο ἔργα, ι. φ.
ο. ξ. Ἰέμενοι κτεῖναι, δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
ο. ξ. Ἦλθον δ' ἐς κῆπον πυρηφόρον ἐχθροὶ ἅπαντες,
ι. β. Μυελοί, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
ι. υ. Τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ ἐλάμπετο χαλκῷ
ι. υ. Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων. κάρηκαρε δὲ γαῖα πόδεσσιν ι. β.
ι. γ. Ἐρχομένων. μάλα δ' ὦκα διέπρησσον κηπαῖο, ι. β.
ι. γ. Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
ι. γ. Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔσαν ἐγγὺς ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
ι. γ. Ἐχθροῖς μὲν πομπαίζε, κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ. ο. υ.
ι. ω. Ὦ οὔτ' ἄρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νοῆμα ο. σ.

Γναμπτὸν

Et eamus ad vrbem, obedite mihi, sic enim erit,
Vos autem accelerate me vna omnes sequi.
Sic dixit: his autem omnibus placentem sermonem dixit,
Et tunc palpebris excidit suauis somnus.
Petrus autem è somno valdè celeriter surrexit,
Surrexit ex somno, diuina autem ipsum circumsudit vox.
Surrexerunt & alij, parueruntq; pastori populorum,
Stupuerunt autem omnes, ad inuicemq; aspiciebant,
Luctu enim intolerabili perculsi erant omnes optimates,
Circumspiciebat vnusquisq; quò fugeret grauem mortẽ.
Nondũ omne dictum erat verbum, qn, aduenerunt ipsi
Inimici pedites cum armis armati,
Non verecundiam habentes in mentibus, neq; miseri-
Improbi, iniurioſiq;, & crudeles, neq; iusti, (cordiam
Neq; Deos timentes, qui cælum latum habitant.
Alij quidem ære, alij autem splendido ferro,
Alij quidem ardentes faces manibus gestantes,
(Multitudinem autem non ego dicam, neq; nominabo)
Iuuenes vnà ibant, longas hastas manibus habentes.
Inimicus vir a. *Iudas* seniores cõgregatos duxit Hebræorũ
Per--noctem accedens, mala verò cogitabat opera.
Cupientes interficere *Christum*, namq; irati erant valdè.
Venerunt autem in hortum frugiferum inimici omnes,
Infiniti, quot folia & flores gignuntur tempore verno,
Ijs autem totus impletus erat campus, & fulgebat ære
Virorum & equorum: sonitum dedit autẽ terra pedibus
Aduentantium, valdè enim pertransibant hortum
In animo parati opem ferre sibi inuicem.
Hi autem cum proximi erant inter se venientes,
Inimicorum in prima--acie--erat *Iudas*, mala cogitans in
Cui neq; mens est laudabilis, neq; animus (in animo,

Et continuò adhuc eo lo-quẽte, ecce turbamulta cum gladijs & fustibus, à sũmis sacerdotib. & scribis & seniorib. missis, Et Iudas, qui erat vnus è numero duodecim antecedebat eos, dederat autem is, qui procedebat eũ cõmune signũ illis, dicens: Quẽ osculatus fuero, is est, cõprehẽdite illum, & abducite caute.

Flexi-

ι. ω.	Γναμπτὸν ἐνὶ στήδεσσι. λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν.	
ο. ω.	Μερμήριξε δ' ἀνὴρ ὃ κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν	
ο. ω.	Κῦσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ' ἠδὲ ἄνακτα,	ο. ω.
ι. ξ.	Ἠδὲ δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.	
ι. λ.	Αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει.	
ι. γ.	Ἀλλ' δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἁπάντων ποιμένα λαῶν,	
ι. γ.	Ὥς τε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,	
ι. γ.	Εὑρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα.	
ι. γ.	Ἐρχόμενος προπάροιθεν ὁμίλου μακρὰ βιβῶν τε,	
ι. ψ.	Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου.	
ο. π.	Ὃς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει	
ο. π.	Ἐλθόν τ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ:	
ο. π.	Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,	ο. ρ.
ο. ξ.	Χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. ὁ ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,	ο. π.
ο. ω.	Κύσσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμενος, ἠδὲ προστήυδα,	
ι. ν.	Ἄγγου δ' ἱστάμενος. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει,	ο. υ.
ο. ζ.	Αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον:	
ο. α.	Πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔϋμνον ἐόντα;	ο. κ.
ι. ψ.	Φίλε μοι ἆσσον στῆθι. μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε	
ι. ψ.	Ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.	
ι. ψ.	Χαῖρε μοι ὦ ΡΑΒΚΙ πάντων ἀριδείκετε λαῶν,	ο. ι.
ο. δ.	Χαῖρε δῖε κάτωρ τῷ μῷ κεχαρισμένε θυμῷ,	ο. δ.
ο. θ.	Χαῖρε ἄναξ Διὸς ἠὲ Ὀλύμπιε, δῶτορ ἐάων,	ο. ζ.
ο. α.	Χαῖρε ΧΡΙΣΤΕ παρ' ἄμμι φιλήσεαι: ὦ πέπον ἐσθλὲ	ο. ψ.
ι. ψ.	Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω τὰ πάροιθεν ὑπέστην,	ι. ψ.
ι. ι.	Ἐν σοὶ μὲν λίξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὕνεκα πολλῶν	
ι. ι.	Λαῶν ἐσσὶ Ἄναξ, καὶ τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε	
ι. ι.	Σκεῖπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύησθα.	
ο. ω.	Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, Θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν,	
ο. ζ.	Σοὶ δὲ Θεοὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοῖνας.	
ο. κ.	Ὣς ἔφατο, μακακοῖσι καταπτόμενος ἐπέεσσιν,	ο. κ

Ἀλλὰ

Flexibilis in pectoribus, Leo veluti agrestia nouit.
Cogitabat autem vir *Iudas* in mente & animo
Osculari & amplecti suum Patrem & Regem,
Hoc ei in animo optimum visum est consilium.
Ipse autem inter primos valdè confidens iuit.
Sed postquã animaduertit omniũ pastorem populorũ sz. *Christum*,
Tum sicut Leo gauisus est qui magnum corpus inciderit,
Inueniens vel ceruum cornutum, vel syluestrem capram,
Veniens ante agmen longo--passu gradiens,
Manus homicidas imponens pectoribus amici *Christi*.
Sicut. a. pater suum filium beneuolus amplectitur
Venientem ex longinqua terra decimo anno:
Sic osculatus est ipsũ *Christum* capiteq; & ambob. luminib.
Manibusq; ambabus: ille vir fallacia sciens,
Osculatus est. a. ipsum amplexus, subsiliens. a. alloqu-
Propè. a. stans: Cor ei intus latrabat,
Protinus blandum & astutum dixit sermonem:
Quomodo. n. te laudabo valdè dignissimus laude cum sis?
Chare Domine me propè sta, vt paululum saltem complexi
Inuicem, miserabili delectemur luctu.
Salue mihi ô *RABBI* omnium glorioſissime populorum,
Salue diue Rector meo gratissime animo,
Salue rex Iouis fili cælestis, dator bonorum,
Salue *CHRISTE*, à nobis amicè tractaberis. O amice bone
Omnia iam tibi perago quæ anteà pollicitus sum,
In te quidem finiam, à te. a. incipiam, quoniam multorum
Populorum es Rex, & tibi Iupiter dedit
Sceptrumq; & iura, vt ipsis consulas.
Saluecq; & valdè gaude, Dij autem tibi felicia dent,
Tibi verò Dij tanta dent, quanta animo concupiscis.
Sic loquutus est, blandis demulcens verbis, *Christum*,

Et cum venisset, protinus accedens ad Iesum vt oscularetur illũ, dixitq; ei:
Aue Rabbi.
Et deosculatus est eũ.

ο. ω.	Ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε.	
ο. θ.	Οἳ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,	ι. δ.
ι. ρ.	ΧΡΙΣΤΟΝ δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας,	
ι. ρ.	Ἰούδαν ὑπόδρα ἰδὼν, ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,	ο. χ.
ι. ρ.	Ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδὼς,	
ο. χ.	Νείκεσσεν δὲ τὸν ἄνδρα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,	
ι. ω.	Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:	
ι. ψ.	Τίπτε μοι ἠθείη κεφαλῇ δεύρ' εἰλήλουθας;	
ι. ξ.	Εἰπέ ἐμοι, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;	ο. α.
ο. α.	Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων:	ο. α.
ο. ξ.	Οὐ μὲν σχετλια ἔργα Θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν.	
ο. α.	Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,	ι. ω.
ι. φ.	Τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;	
ι. ξ.	Οὐλόμενε τίς τοί νυ Θεῶν νηκερδέα βουλὴν	ι. ρ.
ι. ρ.	Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλὰς;	
ι. ξ.	Ἰούδα, τίη δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾶς;	
ο. ε.	Τίπτε σὺ ποικιλομῆτα πόθεν τάδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ	
ο. ε.	Ἔρχῃ ἀναιδείην ἐπειμένε καὶ κακόεργε;	
ο. σ.	Ὅς με μάλ' ὑβρίζεις, καὶ τοι νόος ἐστὶν ἀπήνης;	
ο. ρ.	Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,	
ο. χ.	Ὦ πολυθερσίδη σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις,	ο. χ.
ο. χ.	Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται. οὐδέ τι μῆχος	ι. ι.
ι. ι.	Ῥεχθέντος κάκος, ἐστ' ἄκος εὑρεῖν. ἀλλὰ πολὺ πριν	
ι. ι.	Φράζευ ὅπως ἐχθροῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.	
ι. κ.	Οὔκ ἀΐεις; τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπαροπεύειν;	
ι. ι.	Καλόν σοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κε με κήδη.	
ι. ν.	Ὦ πόπ' ἀμήχανός ἐσσι παραῤῥητοῖσι πιθέσθαι.	
ι. α.	Ὦ μοι ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον.	
ι. γ.	Τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέων γε παρέστης;	
ο. ν.	Κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος ὅ σε παρέλθοι	
ο. ν.	Ἐν πάντεσσι δόλοισι: κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε,	ι. ω.

Ἐχέτλιε

Ast dolum hunc alium in mentibus *suis* cogitabat.
Hi. a. postquam iam in locum vnum coëuntes venerunt,
CHRISTVM grauis dolor cepit præcordia circum nigra,
Iudam toruè inspiciens, iratus est. a. ex--animo magis.
O amici, quale dixit Canis astutias sciens.
Increpauit autem illum virum iratis verbis,
Et ipsum edita--voce verbis velocibus affatus est:
Cur mihi ô charum caput huc venisti? *Dixitq; illi Iesus: Amice, ad quid ades? Iuda osculo filium hominis prodis?*
Dic mihi, quale à te verbum fugit è septo dentium?
Eia age nunc intellige, & meos aduerte sermones.
Non quidem impia opera Dei amant. »
Verùm tu mihi hoc dic, & verè enarra,
Quis vnde es virorum, qui mihi audes obuius venire?
Pernitiosè quis tibi Deorum inutile consilium
In pectoribus posuit & abstulit mentem sanam?
O Iuda, cur autem tu hæc in mentibus *tuis* cogitas?
Quare tu versute vnde hac noctis in hora
Venis impudentia indute, & facinorosè?
Qui me valdè iniuria afficis, & tibi mens est immitis?
Verè enim tibi vaticinabor, neq; occultabo,
O multùm--audax tuo autem ipsius capite solues,
Ipsi tibi in futurum dolor erit: Neq; aliqua facultas »
Patrato malo erit remedium inueniendi: Sed multo antè »
Considera, vt inimicis auxiliando--propulses malum diem.
Non audis? Cur me his cupis decipere?
Honestum tibi mecum eum lædere, qui me læserit.
Proh malum, impossibilis es monitorijs *verbis* flecti.
Heu impudentia indute, vulpina--mente prædite,
Propterea verò nunc dolum--cogitans aduenisti?
Dolosus esset & fallax, qui te superaret
In omnibus dolis. O malorum sodalis, semper perfide,

ο.	ν.	Σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐδὲ δίκαιε	ο. ν.
ι.	γ.	Αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι,	
ο.	λ.	Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν,	ο. υ.
ι.	γ.	Ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμεναι, καὶ ἐμόψιον ἄλλων.	
ι.	β.	Οὔ τοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅ, τί κεν εἴπω,	
ι.	γ.	Δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείην δέ σοι αὐτῷ,	
ο.	σ.	Σοί κ' αἶσχος, λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.	
ο.	λ.	Ὦ μοι τεκνὸν ἐμὸν, πέρι πάντων κάμμορε φῶτων,	
ο.	ε.	Οἷον δὴ τὸν μύθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι;	
ι.	ξ.	Τοῖον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο	
ι.	ξ.	Ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶ ἄρτια βάζειν.	
ι.	ι.	Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλησιν,	
ι.	ι.	Ὃς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλὸ δὲ βάζει.	
ο.	κ.	Ὅς μοι κηδιστος ἑτάρων ᾖς, κεδνότατός τε,	
ι.	α.	Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσι, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,	ι. α.
ι.	α.	Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος. ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε,	
ο.	λ.	Ἠπεροπεύς τ' ἔσσι καὶ ἐπίκλοπος, οἷά τε πολλοὺς	
ο.	λ.	Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους.	
ο.	λ.	Ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο,	
ι.	ι.	(Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα,	
ι.	ν.	Ἐν δέ τε οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει)	
ι.	ω.	Ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἀλλά κεν ἀλλὸν	
ι.	ω.	Σεῦ ἀπαλεξήσαιμι, ὅτε πρότερος χαλεπῄνῃ	
ο.	ν.	Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.	
ο.	ε.	Νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.	ο. ω.
ι.	γ.	Οὔ τι μοι αἰτίη ἐσσὶ, Θεοὶ νύ μοι αἴτοί εἰσιν,	
ι.	ν.	Μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,	
ι.	α.	Ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω. ὁ ἔχει Θεὸς ἔκδικον ὄμμα,	ο. ω.
ο.	ω.	Ποινὴν σὺ τίσεις τῷ κοιράνῳ, οὐδ' ὑπαλύξεις.	
ι.	ψ.	Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται.	
ι.	χ.	Ἔρξον ὅπη δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει,	

Εἰρηταί

Male, versute, dolis insatiabilis, neq; iuste,
Vtinam fuisses non natus, aut nuptiarum expers perijsses,
Et hoc vellem, & quidem multò vtilius esset,
Quàm sic & contumeliam esse, & spectatum ab alijs,
Non abiectum verbum erit quodcunq; dicam.
Inimicis *Iudæis* quidem gaudium, dedecus autem tibi ipsi,
Tibi dedecus, & contumelia hominibus erit.
Eheu fili mi super omnes infelix viros,
Qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui?
Talem, quem ne vir quidem per os omnino proferret,
Quicunq; sciret suo animo recta dicere.
Inimicus enim mihi ille æquè ac inferni portæ, ,,
Qui aliud quidem occultat in animo, aliud verò dicit. ,,
Qui mihi antea charis. sociorum eras, maximæq; venerationi,
Nunc inimicissimus mihi es, te. a. ego non curo,
Neq; magnifacio irascentem, minabor autem tibi sic,
Impostorq; es & fur, perinde vt multos
Pascit terra nigra errones homines
Mendacia concinnantes, vt quis rem non intelligere potest.
(Huius.a.commouebatur animus audientis mala *sua* opera
Inq; ei cor valdè pectoribus pulsabat)
Ast ego te non afficiam malo: imò alium
A te propulsarem, quando *aliquis* prior infestarit,
Fac vt vis, & tibi iucundum est animo.
Nunc. a. me ingloria morte fato--decretum -est corripi,
Non mihi caussa es, Dij mihi authores sunt.
Iam gratum futurum præpotenti Ioui.
Verùm tibi edico: Habet Deus vltorem oculum, ,,
Pœnam tu solues ipsi principi, neq; euitabis, ,,
Sic enim dico, & certè perfectum erit.
Fac *inquam* prout iam tibi animus est, neq; cessa,

Væ homini illi, per quẽ filius hominis proditur, bonum erat illi, si natus non fuisset homo ille.

ι.	ε.	Εἴρηταί τοι πάντα. σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.	
ι.	ω.	Ὣς φάτο. σὺν δ' αὐτῷ κε νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς,	
ι.	γ.	Στάσκεν ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πῆξας,	
ι.	ι.	Μῦθον ἀγασσάμενος. μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε,	
ο.	ρ.	Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσομεύων.	ο. υ.
ι.	ω.	Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, κῆπον δ' ἀφίκοντο,	
ι.	ω.	Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη,	ο. ο.
ο.	ρ.	Ἀμφὶ δέ μιν ἀνέρες οἱ ἀγήνορες ἠγερέθοντο,	
ο.	ρ.	Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεύον.	
ι.	ρ.	ΧΡΙΣΤΟΣ γὰρ μάλα πάντας ἐπώχετο, καὶ προσέειπε	ι. α.
ι.	ρ.	Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ηνορέῃ τε,	
ι.	ρ.	Πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας:	
ι.	ω.	Ἔρρετε λωβητῆρες, ἐλεγλέες. οὔ νυ καὶ ὑμῖν	
ι	ω.	Πᾶσιν ἔνεστι γόος; ὅτι μ' ἤλθετ' ἀποκτείνοντες;	ο. ο.
ι.	ν.	Μάψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθέ κεν αἰεὶ.	
ι.	θ.	Τῇ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;	
ο.	β.	Σχέσθε φίλοι οἵ ἐμοι ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ,	ο. β.
ι.	α.	Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,	
ι.	γ.	Παύσασθαι κέλομαί κε. Θεῶν δ' ὑποδείσατε μηνιν,	ο. β.
ο.	β.	Μή τι μετατρέψωσιν ἀγασάμενοι κακὰ ἐργὰ.	
ι.	α.	Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἤεπερ ὑμῖν	
ι.	α.	Ἀνδράσιν ὡμίλησα, καὶ οὔποτέ μ' οἴγ' ἀθέριζον,	
ι.	α.	Καί μὲν μευ βουλέων ξυνίον, πείθοντό τε μύθῳ,	
ι.	α.	Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἀμείνον.	
ι.	ψ.	Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσιν, φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν,	
ι.	α.	Πρός τε Θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,	
ο.	ο.	Ἴστω νῦν τάδε γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,	
ι.	ψ.	Ὣς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής,	
ο.	ε.	Καὶ γάρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῷ	
ο.	ε.	Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.	
ι.	ν.	Ἐσθλός τε πρᾶος τ', ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,	ο. ν.

Ημεὶ

Dicta sunt tibi omnia, tu. a. in mente tua *hæc* serua.
Sic dixit: ipsi *Iudæ*, a. animus confusus est, timuitq; valdè,
Stabat, sub autem videbat in terram oculos defigens,
Sermonem admiratus; valde. n. duriter ipsi dixerat,
Sed tacitè mouebat caput, mala profundè--cogitans.
Illi *Iudæi*. a. postquam vrbe descenderunt, ad hortumq; peruenerunt,
Lætati sunt, & omnib. in præcordijs animus gauisus est,
Circum--ipsum *Christum* viri illi superbi congregati sunt,
Felicia--illi--optantes, mala. a. mentibus profunda cogitabant.
CHRISTVS. a. valdè omnes adibat, & alloquutus est
Fortitudineq; potentiaq; confisos, virtuteq;,
Multitudineq; sua, & intrepidum populum habentes:
Abite perditi, flagitiosi, nonne & vobis
Omnibus inest luctus? quid me venistis perditurí?
Sine--causa venistis adducentes, postquã amicè--tractati
Quò tẽditis? Cur vobis in mentib. furit cor? (fuistis semper
Abstinete amici qui mihi dolores injcitis animo.
Non enim vnquam tales vidi viros, neq; videbo,
Cessare *vos* iubeo; Deorum verò timete iram,
Ne quid infesti retalient malis facinoribus.
Iam enim aliquando ego & cum melioribus quàm vos
Viris cõuersatus sum, & numquã me ipsi parui pẽderunt,
Et mea cõsilia audiebant, mihiq; obedientes erant verbo.
Sed obedite & vos: quia obedire melius.
Scientib. vobis dico omnibus, amici, quod adhuc & nunc,
Coram Dijs beatis, coramq; mortalibus hominibus,
Sciat nunc hæc terra, & cælum latum superius,
Quod meus nunquam animus superbus & sæuus,
Etenim mihi mens est integra, neq; mihi ipsi
Animus intra præcordia ferreus, sed misericors,
Bonus ac mitis, norunt autem valdè multi,

Dixit autẽ Iesus ad eos, qui venerãt ad se, principes, sacerdotũ ac magistratus tẽpli & seniores: Tanquã ad latronẽ existis gladijs ac fustib. ad cõprehendendũ me. Cum quotidiè vobiscum fuerim in templo, & non extendistis manus in me.

Et

ο.	ν.	Ἡ μὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,	ι. ε.
ο.	ν.	Ἡ δ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.	
ι.	ω.	Ἔτλην δ' οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος.	ο. σ.
ι.	α	Βούλομ' ἐγὼ λάον σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.	
ι.	ω.	Κέκλυτε δὴ νῦν μὲν Ἰουδαῖοι, ὄφρά τι εἴπω:	
ο.	χ.	Ὄφρα ἔπος εἴποιμι τό μοι καταθύμιόν ἐστιν,	
ο.	τ.	Ὃς μὲν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,	
ο.	τ.	Τὸ μέν τε κλεός εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι	
ο.	ι.	Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.	
ο.	τ.	Ὃς δὲ ἀπηνὴς κἀυτὸς ἔῃ, καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,	
ι.	ι.	Τῷ ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ,	
ο.	τ.	Τῷ δε καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω	
ο.	τ.	Ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες.	
ο.	ω.	Ὑμετέρῃ κακότητι, κάκοι, τάδε ἔργα γένοντο.	
ι.	ε.	Ἀλλὰ μάλ' οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο.	
ι.	ρ.	Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,	
ι.	ρ.	Ὅν κε Θεὸς τιμᾶ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.	
ι.	υ.	Ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη	
ι.	υ.	Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥς τε γυναῖκες,	
ι.	υ.	Αἵτε χολοσάμεναι ἔριδος περὶ θυμοβόροιο	
ι.	υ.	Νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἀγηὰν ἰοῦσαι.	
ι.	μ.	Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο	
ι.	μ.	Μυρίαι, ἃς οὔκ ἔστι φυγεῖν βρότον, οὐδ' ὑπαλύξαι.	
ι.	ζ.	Οὐ γὰρ τίς μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ ἄϊδι προϊάψαι	
ι.	ζ.	Οὐ κακὸς, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς. ἐπέκλωσεν τάγε δαίμων,	ο. π.
ι.	ω.	Οὐ γάρ κεν τλαίη βρότος ἐλθέμεν, οὐδὲ ἀνήρ τις.	
ι.	α.	Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,	ο. ν.
ο.	σ.	Καὶ ἅμα οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,	ο. υ.
ο.	σ.	Τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν,	ο. υ.
ι.	σ.	Πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἀμείλικτον δ' ὅπ' ἄκουσαν.	ο. λ.
ι.	ρ.	Πέτρον δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας	

Πά-

Et quidem quicunq; habitant ad Auroram, Solemq;,
Et quicunq; pone ad noctem obscuram.
Sustinui enim *multa* qualia nondum quis terrestris homo alius.
Volo ego populum saluum esse, potius quàm perire.
Audite iam nunc me *Iudæi*, vt aliquid dicam:
Vt verbum dicam, quod mihi in animo est.
Qui bonus ipse erit, & bona sciet,
Huius quidem gloriam latam hospites ferent
Omnes in homines, multiq; ipsum bonum dixerint.
Qui autem sæuus ipse erit, & crudelia sciet,
Eum vt Noxa simul sequatur, quò læsus pænas--luat,
Huius autem maledicent omnes homines, doloribus à tergo
Viuo, at mortuo maledicent omnes.
Vestra malignitate, ô mali, hæc opera facta sunt,
Sed valdè non longæuus *est*, qui cum immortalib. pugnauerit,
Quando vir velit aduersus Deum *cum* viro pugnare,
Quem Deus honoret, statim ei magna calamitas infertur.
Sed quid rixis & opprobrijs nobis necesse est
Contendere mutuò contrà, vt mulieres
Quæ iratæ contentione pro pernitiosa
Contendunt mutuò mediam in vitam euntes.
Nunc verò quandoquidem fata instant mortis ,,
Infinita, quæ non licet effugere hominem, neq; euitare, ,,
Non enim aliquis me præter fatum vir ad orcum demittet ,,
Nec improbus, nec probus, destinauit enim mihi hæc Deus, ,,
Aliàs non enim ausus esset homo huc venire, neq; vir aliquis.
Sic dixit: hi. a. omnes taciti facti sunt silentio,
Et simul omnes mordicùs labris compressis
CHRISTVM admirabantur, quòd audacter loquutus esset,
Omnibusq; perturbatus est animus, immitẽ. n. vocem audiuerunt.
Petrum. a. grauis dolor cæpit præcordia circum nigra *Videtes autem hi qui*

ι. ρ. Πάπηνεν. μένε δ' ἥ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι ι. α.
ι. α. Πίμπλαντ', ὅσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην, ι. δ.
ι. μ. Ὡς δ' ὅταν ἢ τ' κτώσσοι κὰμ ἀνδράσι θηρὸς τῆσι,
ι. μ. Κάπρι δὲ λέων ἐρέφεται· ἀτὰρ βλεμεαίνων:
ι. ε. Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε ὁ Πέτρος ἀλκὶ πεποιθώς,
ι. ρ. Τὸν κτάμεναι μεμαὼς ὅστις τ' χ' ἀντίος ἔλθοι. ι. ε.
ι. μ. ΧΡΙΣΤΩ δ' οἱ θυμὸς ἐδήλετο κῦδος ὀρέξαι.
ι. ρ. Κινήσας ἢ κάρη, δίχα ἢ φρεσὶ μερμήριζεν, ο. χ.
ι. α. Ἦ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
ι. α. (Τοὺς μὲν ἀναιρήσειν, ὁ δ' Ἰουδαίους ἀναρίζοι)
ι. δ. Ἦε χόλον παύσειν, ἐρητυσέ τε θυμὸν.
ο δ. Εὖτε ὅ πῶθ' ὥρμηνε κῆ φρένα κὴ κῆ θυμὸν, ι. α.
ι. λ. Ἐν δ' ἔπεσ' Ἰουδαίοις ὑπερφιάλοις ἶσος ἀέλλη,
ι. α. Ἕλκεν δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, (σὺν δ' ἀφάμερτεν) ι. π.
ι. μ. Τὸν Μάλχον μὲν πρῶτον ἐπαΐξας δι' ὁμίλου.
ι. μ. Πλῆξ' αὐτοχεδίην, κέψεν τ' οὖς ἐξέϊ χαλκῷ.
ι. τ. Ἀνίκρυ δ' ἀπάραξε τὸ Πέτρος, θαῦμα ἰδέσθαι. ι. ε.
ο. χ. Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσατο κέρδιον εἶναι. ο. ο.
ι. ν. ΧΡΙΣΤΩ ἢ πρεσπάροιθε ποδῶν πέσεν ἐν κονίῃσι.
ο. ο. ΧΡΙΣΤΟΣ παντακράτωρ ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσι, ι. ψ.
ι. ν. Δυκνὺς σῆμα βροτοῖς, κ' ἰήσατο δμῶας ἄνακτος. ο. φ.
ο. μ. Αὐτὰρ ἢ πυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες ι. λ.
ι. θ. Θάμβησαν ἀνῶς, θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας, ο. γ.
ο. σ. Στήτην δ' οἱ πάντες τε πεπνύμενοι, ἠὺτε νεκροὶ, ι. δ.
ι. δ. Αἴτ' ἀπὸ σεῦ ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι
ι. δ. Ἑσταότ', οὐδ' ἄρα πώς ζφι μὴ φρεσὶ χάσσετο θυμὸς:
ο. σ. Στήτην δ', οὐδέ τι μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο. ι. α.
ι. ν. Καὶ τότε δὴ πρὸς κῆρ ἄναξ ΧΡΙΣΤΟΣ κ' ἐχολώθη.
ι. ρ. Πέτρον ὑποσθὰς ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ, ι. ρ.
ι. ξ. Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα: ι. β.
ι. ο. Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, νόος δ' ἀπόλωλε σ' αἰθὼς; ι. ε.

Εἰπὲ

Circumspexit: ira. a. valdè mens circumfusa caligine
Plena erat, oculi autem ipsi igni lucenti similes erant.
Veluti quando inter canes & viros venatores
Aper siue leo versatur fortitudine superbiens:
Sic circum ipsum *Christum* iuit Petrus, viribus confisus,
Eum interficere paratus quicunq; huic *Christo* obuius ve-
CHRISTO. n. eius animus volebat gloriã præbere. (niret,
Mouens autem caput, bifariamq; mentibus cogitabat.
An ipsemet ensem acutum extrahens à coxa,
(Hos. a. dimoueret, ipse autem Iudæos interficeret)
An iram sedaret, compesceretq; animum.
Interea dum ille hæc cogitabat per mentem & per animũ,
Irruit in Iudæos desuper-flanti similis turbini,
Traxitq; è vagina magnum ensem, (neq; aberrauit)
Malchum quidem primùm irruens per multitudinem
Percussit cominus, amputauitq; ei aurem acuto ferro.
Penitùs amputauit illam Petrus, mirabile visu.
Si ei cogitanti visum est melius esse.
CHRISTO autem ante pedes cecidit in pulueribus.
CHRISTVS. n. omnipotens extendit manus amicas *suas*
Ostendens signum hominib. *Iudæis*, & sanauit famulum
Ipsi *Iudæi*. a. pedites cum armis armati (Regis.
Obstupuerunt valdè, stupor autẽ inuasit omnes videntes,
Steterunt illi omnes stupidi, sicut hinnuli
Qui postquam fessi sunt per longum campum currentes
Stant, neq; aliquod ipsis in præcordijs est robur:
Sic steterunt illi, neq; ipsum *Christum* alloquebantur, neq; inter-
Et tunc iam in animo Rex *CHRISTVS* iratus est, (rogabant.
Petrum torue inspiciens, graui obiurgauit sermone,
Et ipsum edita voce, verbis velocibus alloquutus est:
Furiose, mentib, stolide, mens autem perijt & pudor?

erant, quæ futurum erat, dixerunt ei: Domine, percutiemus ne gladio?

Simon ergo Petrus, quum haberet gladium, eduxit eũ, & percussit Pontificis seruũ, & ãputauit auriculã eius dexterã. Erat a nomẽ seruo Malchus.

Et Christus cũ tetigisset auriculã eius, sanauit eum,

Tũc ait Iesus Petro, conuerte gla-

ο. ω.	Εἰπέ μοι εἰρομένῳ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;	
ι. ω.	Ἢ προτέρῳ πέλεμόν τε κακὸν καὶ φίλοπιν αἰνὴν	
ι. ε.	Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε,	
ι. β.	Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς,	
ι. β.	Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,	
ι. ν.	Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι. σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις.	
ι. β.	Τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε φωτὶ ἑκάστῳ,	
ι. α.	Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη εἷς κοίρανος ἔστω.	
ο. η.	Σίμων, θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων	
ο. η.	Ἔργοισι τελέθει, εἰ καί πόθεν ἄλλοθεν ἔλθοι:	
ο. π.	Ἀλλὰ σε παύσασθαι κέλομαι, μεγάλως μ' ἀκαγίζεις.	
ι. λ.	Οὐκ ἄν τοι γραίσμῃσι βιὸς, καὶ ταρφεές ἰοί,	
ο. θ.	Ἢ οὔ γινώσκεις, ὅτι ἐκ Διὸς οὐχ ἕπετ' ἀλκὴ;	ι. μ.
ο. ξ.	Ἢ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος.	ι. μ.
ο. γ.	Ῥεῖα θέος γ' ἐθέλον καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.	ι. μ.
ι. η.	Ὦ ἠὲ, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτα ἔρεξας,	
ι. η.	Εἰδ' ἐπεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς κε ἔρεξας,	
ι. η.	Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.	
ι. π.	Ὦ Πέτρε, χαλεπὸν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,	
ι. π.	Πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα.	
ι. π.	Ἔλθῃ ἀμυνόμενος. θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τετύξαι.	
ι. π.	Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέπερ ἀνδρῶν.	
ι. β.	Εἴπερ γάρ κ' ἐθελησιν Ολύμπιος ἀστεροπητὴς	
ι. α.	Ἐξ ἑδέων συφελήξαι. ὃ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν,	
ο. ξ.	Ὁ, τί κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει. δύνται γὰρ ἅπαντα,	
ι. ρ.	Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην.	ι. ρ.
ι. ο.	Τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν.	ι. ι.
ι. ι.	Παῦε, ἔα δὲ χόλον, μήδ', ἀντίος ἵστασ' ἐμοῖο,	ι. ρ.
ι. ρ.	Πρίν τι κακὸν παθέειν. ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.	ι. υ.
ι. β.	Ἰσχέο, μήδ' ἔθελ' οἷος ἐριζέμεναι ἐχθροῖσιν,	
ο. χ.	Τοὶ γὰρ ἐγὼ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω,	

Οὐκ

Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat? *dium tuum*
Nunquid prius bellumq; malum, & pugnã grauẽ facies? *in locũ suum. Omnes*
Semper enim tibi contentio grata, bellaq; pugnæq;. *enim qui*
Sed ipseq; sede, & alios sedere fac populos, *acceperint*
Miser, *inquam*, quietè sede, & aliorum orationem audi, *gladiũ, gladio peribũt*
Qui te præstantiores sunt: tu autem imbellis & inualidus. *&c.*
Quare enim nec desine, & hortare virum quemq;,
Non bonũ est multorum dominatus: vnus dominus esto
Simon, fortis enim vir in omnibus potior ,,
Rebus existit, etiam si quando aliundè veniat. ,,
Sed te cessare iubeo, valdè enim me tristitia--afficis.
Non te iuuabit arcus & crebræ sagittæ,
An non cognoscis, quod à Ioue non sequitur auxlium? ,,
Certè valdè aliquis tibi animus in pectoribus incredulus,
Facilè Deus sanè potest ex longinquo virum seruare. ,,
O filî, tu quidem non mihi grata hæc fecisti,
Si autem verè hoc de industria fecisti,
Certè iam demum tibi Dij mentem ademerunt ipsi.
O Petre, arduum est, te fortem licet existentem, ,,
Omnium hominum extinguere robur, quicunq; te contrà ,,
Venerit repugnans: mortalis certè & tu factus es. ,,
Sed semper Iouis potentior mens quàm hominum. ,,
Si enim vult Olympius fulgurum--author ,,
Ex sedibus euertere: hic enim multùm potens est, ,,
Quodcunq; suo animo vult, potest enim omnia, ,,
Qui & fortem virum terret, & aufert victoriam, ,,
Ideò te rursus nunc iubeo sedare iram: sed etiam & nunc
Cessa, remitte iram, neq; aduersus consistas mihi,
Antequam aliquod malum patiaris: Commissam--rem. a. stultus
Desine, neq; velis solus contendere cum inimicis, (cognouit. ,,
Tibi enim ego tibi fili veritatem dicam,

ο. υ.	Οὐκ οἶδας; χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἑνὰ πόλλους.	ο. υ.
ι. φ.	Τῷ ἄγε δὴ καὶ ἔασον, μὴ μεγαλίζεο θυμῷ,	ι. κ.
ο. ν.	Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἀλλοὺς	
ο. ν.	Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.	
ο. κ.	Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο. οὐδέ τι σε χρὴ	ι. ι.
ι. ι.	Νηλέες ἦτορ ἔχειν. στρεπτοὶ δέ τε καὶ Θεοὶ αὐτοὶ,	
ι. ι.	Τῶν πὲρ καὶ μείζων ἀρετὴ, τίμή τε βίη τε,	
ο. θ.	Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα, τά τε στυγέουσι Θεοί περ.	ο. ε.
ι. τ.	Σοὶ δ' αὐτῷ τὸ δ' ἐγὼ ἐπιτέλλομαι ἠδὲ κελεύω.	
ι. α.	Εἴ μάλα κάρτερός ἐσσι, Θεὸς που σοὶ τόγ' ἔδωκεν,	
ι. μ.	Ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.	
ο. υ.	Τοὔνεκα οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.	ι. ρ.
ι. η.	Ἀλλ' εἴ μοι τι πίθοιο, τί κεν πολὺ κέρδιον εἴη.	
ο. ζ.	Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν	
ο. ζ.	Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ,	
ο. ζ.	Καί π' ἡμῖν κάρτος μὲν Ὀλυμπίοι αἰὲν ἔοντες	ι. α.
ι. ι.	Δώσουσ', αἴκ' ἐθέλωσι. σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν	
ι. ι.	Ἴσχειν ἐν στήθεσσι. φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.	
ι. ο.	Παρειπών σ'. Ἀγαθὴ παραίφασις ἐστὶν ἑταίρου.	ι. λ.
ι. ι.	Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον	
ι. ι.	Τίσωσ' Ἰουδαῖων ἡ μὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.	
ο. ω.	Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων,	ο. ν.
ο. χ.	Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.	
ι. κ.	Χρέω βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ, ἐπίτρεψον δὲ Θεοῖσιν,	ο. τ.
ο. τ.	Ἀθανάτοις, ἐπεὶ ἀνδρῶν πολὺ φέρτεροί εἰσιν.	ο. χ.
ι. β.	Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. εἷς κοίρανος ἔστω,	
ι. α.	Ὅς κε Θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.	
ο. ι.	Ἠδὲ δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ.	ι. β.
ι. δ.	Τοὔνεκα Σίμων παῦε, ἐμῷ τ' ἐπιπείθεο μύθῳ.	ι. α.
ι. ρ.	Καὶ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ ἐχθροῖσιν ἄρεσθαι.	
ι. ω.	Ὣς ἔφατ'. ἔδδεισαν δὲ Σίμων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ,	

Αὐτὰρ

Non nouisti? Difficile enim impedire vnum multos. ,,
Quare agè iam desiste, neq; superbias animo, ,,
Iupiter ipsos vlciscatur deprecabilis, qui & alios ,,
Homines inspicit, & plectit quicunq; peccant. ,,
Sed agè certè in vaginã gladium pone: Neq; te oportet *Dicit ergò*
Crudele cor habere: flexibiles. n. *sunt* & Dij ipsi, ,, *Iesus Petro:*
Quorum etiam maior virtus, honorq; potentiaq;. ,, *Immitte*
Nõ rectè--succedũt mala opera, quæ & Dij quoq; odio ,, *gladiũ tuũ*
Tibi verò ipsi hoc ego præcipio & iubeo. (habent. ,, *in vaginã.*
Si valdè fortis es, Deus certè tibi hoc dedit, ,,
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat, ,,
Propterea non quidem honestum *est* supra--vires gloriari. ,,
Verùm si mihi aliquid pareres, hoc multò vtilius esset.
Iupiter ipse distribuit fælicitatem Cælestis hominibus ,,
Bonis atq; malis, prout vult vnicuiq;, ,,
Ergó & fortasse nobis *etiam* victoriam Olympij immortales
Dabunt si voluerint: Tu verò magnum animum
Contine in pectoribus. Benignitas enim melior est, ,,
Admoneo te. *BONA autem* admonitio est socij. ,,
Desine à contentione malum--machinante, vt te magis
Honorent Iudæorum & iuuenes & senes.
Confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.
Multò satius esse benè quàm malè agere. ,,
Opus est--*quidem* cõsilio mihi & tibi: Cõmitte .a. *rem* Dijs ,,
Immortalibus, quoniam viris multò potentiores sunt. ,,
Non bonum est multorum dominatus: vnus dominus esto.
Quisquis vtiq; Dijs obtemperauerit, magis exaudiunt ipsum. ,,
Hoc autem mihi in animo visum est consilium.
Idcirco Simon compesce iram, meoq; exquiesce sermoni,
Et me sine gloriam bonam inter inimicos portare.
Sic dixit, timuit autem Simon & paruit verbo,

ι. ω.	Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,	
ι. α.	Ἀψ τ' ἐς κούλεον ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε.	
ο. μ.	Αὐτοὶ δ' Ιουδαῖοι ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,	
ο. β.	Πάντες ὁμηγερέες, ἢ μὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες,	
ι. β.	Ἐν κήπῳ ἵσταντο διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες	
ι. β.	Εκπάγλως κοτέοντο, νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ	ι. ν.
ι. μ.	Πάγχυ μάλ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἕνα φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες,	ι. ν.
ι. ν.	Πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες	
ι. β.	Πεζοίθ', ἱππῆές τε (πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει)	ι. δ.
ι. ρ.	Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν ἅπαντες,	
ο. ξ.	Ιέμενοι κτεῖναι τὴν παιμένα. οἱ δὲ ἰδόντες,	ι. θ.
ι. θ.	Θάμβησαν, καὶ πάντες ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.	ι. ξ.
ι. θ.	Ἔνθ' οὔτ' Ιωάννης τλῆ μίμνειν, οὐδὲ ὁ Πέτρος	
ι. θ.	Οὔτε ὁ Ιάκωβος μενέτην κήρυκες ἀγαυοὶ,	ι. γ.
ι. η.	Οἳ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν. οἱ δὲ φόβοιο	ι. π.
ι. π.	Δισκελάδου μνήσαντο, λαθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.	
ι. θ.	ΧΡΙΣΤΟΣ δ' οἶος ἔμιμνε. οἱ ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.	ι. λ.

ΤΕΛΟΣ.

At postquam respirauit, & in mentem animus collectus est,
Rursus vaginæ impulit magnum ensem, neq; fuit inobediens.
Ipsi verò Iudæi duces & principes,
Omnes congregati & iuuenes & senes,
In horto stabant dirumpere prompti,
Vehementer oderant *Christum*, indignabanturq; animo
Omnino admodum, atq; omnes *illi* vnum mentib. animũ
Propinqui steterũt, clypeos humeris acclinãtes, (habentes,
Pedestresq; equestresq;, (multus, a. tumultus coortus est)
Illi autem conuersi sunt, & aduersi steterunt omnes,
Cupientes interficere pastorem *Christum*: Hi. a. videntes
Obstupuerunt, & omnes pallidus timor inuasit. (*Discipuli*
Tunc neq; Iohannes ausus est manere, neq; Petrus
Neq; Iacobus remanserunt præcones splendidi,
Hi enim valdè tremebant & timebant: hi autem fugæ
Horrisonæ meminerunt, & obliti sunt strenuæ virtutis.
CHRISTVS. a. solus remansit: hi verò territi--fugerunt
(alius aliorsum

Illi verò accesserunt & iniecerũt in Iesum manus suas & comprehenderunt eum.

Tunc Discipuli relicto illo, aufugerũt omnes.

FINIS.

RABANVS
de laude Crucis.

PAssio Christi Cælum sustentat: mundum regit, tartarum perfodit, in ea confirmantur Angeli, redimuntur populi, conteruntur inimici, stabiliuntur subsistentia, animantur viuentia, illustrantur intelligentia.

BERNHARDVS
Super Cant. Serm. 43.

IN Passione Domini tria specialiter conuenit intueri: opus, modum, caussam. Nam in opere quidem patientia: in modo humilitas: & in caussa charitas commendatur. Patientia singularis: Humilitas admirabilis: sed Charitas inæstimabilis.

BERNHARDVS.
Serm. 2. de pent.

O duri & indurati & obdurati filij Adæ: quos non emollit tanta flamma, tanta benignitas, tàm ingens ardor amoris, tàm vehemens amator, qui pro vilibus sarcinulis tàm precioſas merces expendit.

Bern-

BERNHARDVS
super Cant. Serm. 65.

Christus in passione patientiam exhibet: humilitatem commendat: obedientiam implet: charitatem perficit: His virtutum gemmis quatuor cornua crucis ornantur.



Et est super omnis Charitas: à dextris Obedientia: à sinistris Patientia: in profundo radix virtutum Humilitas.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581/phys_0055

ι. γ. Ὅς τ' εἶπιν Ἀχαιὸς ὑπ' ἀνέρ[ος], ὃς ῥά τ
ι. γ. Νήϊον ἐκτέμνησιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἑρωλὴ
ι. γ. Ὡς τι ἐνὶ φήσασιν ἀπάρηβτ[ος] νόος ἐσί.
ο. ρ. Ἀεὶ σοί γ' ἄχθ[ος] ὅσιν μὴ φρεσιν, οὐδὲ τ
ι. ι. Ἀλλ' ἄνα, μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν
ι. π. Ἄγχι παρέσηκεν θάνατ[ος] καὶ μοῖρα κραται
ι. κ. Οὐκ ἀΐεις ὡς ἐχθρὸ ὑπὸ θρωσμῷ πεδίοιο;
ι. ξ. Βέλτερον, ὃς φεύγων ἀφυγὴ κάκον, ἤπερ
ο. ω. Μειλιχίοις ὑπέεσσι καθαπτόμεν[ος] ἀφοσί
ι. ψ. Ὄρνυθ', ὄι μοι κεδνόβατοι, καὶ φίλβατοι ἔσ
ο. κ. Μηκέτι νῦν εὔδοντες ἀωτεῖτε γλύκιον ὕπνον,
ι. κ. Ἀλλ' ἴομεν. μάλα γὰρ νύξ ἄνεται, ἐγγύθι
ι. ψ. Ἰόμεν: ἀλλ' ἔτ' ὄπαθεν ἀμέτρητ[ος] πόν[ος]
ι. ψ. Πολλὸς καὶ χαλεπὸς, τὸ ἐμὲ χρὴ πάντα πλέα
ι. σ. Ἀμφὶ μάλα φρεσίζεσθε φίλοι, κέλομαι γ
ι. σ. Ἄσυ γὰ νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν ἠῶ διάν,
ο. αα Ἄνδρες δυσμενέες χέδον ἐσὶν θωρηχθέντες,
ο. π Μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι,
ι. β. Λίλιαι γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν
ι. β. Ἐρχονται πεδίου δαΐδων ὑπολαμπομενάων,
ο. β. Νῦν ἴομεν, μὴ δυθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο,
ι. τ. φεύγωμεν, πολλοί τε καὶ ἄρχελοι. ἐγγὺς ἀνὴ
ι. κ. Ὡς κακὰ πάλλ' ἔρδεσκεν, ὅσ' οὐ σύμπαντ
ι. λ. Ὡς μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
ι. ε. Σχέτλι[ος], ὀμβελιμοεργὲς, ὃς οὐκ ὄθετ' ἀ
ι. υ. Ἐγγὺς ἀνὴρ ὃς ἐμὸν γε μάλις' ἐσεμάσατ
ο. π. Ὃς ῥ' ἐθέλῃ κτεῖναι καὶ ἀποῤῥαῖσαι φίλον
ι. ζ. Τούτῳ δ' οὐτ' ἄρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ
ι. ζ. Ἑσόμεθα. τῷ κεν μὲν ἀπαυρήσεσθαι ὀΐω.
ι. φ. Ἐγγὺς ὅδε κλονέων. νῦν οἴω λοίγιον ἕσεσθα
ι. ψ. Ὄρνυθ', ὄι μοι κεδνόβατοι καὶ φίλβατοι ἔσ

Copyright 4/1999 YxyMaster GmbH www.yxymaster.com
VierFarbSelector Standard - Euroskal
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581/phys_0061

Quæ penetrat lignum à viro tractata, qui certè arte
Lignum nauale scindit, auget & viri impetum:
Sic tibi in pectoribus imperterritus animus est.
Semper tibi neq; dolor est in mentibus, neq; luctus.
Sed surge, ne mihi magis in doloribus animum moueas,
Propè *enim mihi* adest mors, & fatum violentum.
Non audis quòd inimici in tumulo campi sunt?
Melius *fecerit*, qui fugiens effugerit malum quàm si capiatur.
Mollibus verbis incessens dixit illis:
Surgite, qui mihi coniun[illegible]simi & charissimi estis,
Ne amplius nunc d[illegible] indulgete dulci somno,
Sed eamus: vald[illegible]scitur, propè a aurora est,
Eamus: sed [illegible]mensus labor est
Multus [illegible]et omnem perficere.
Vald[illegible]beo enim ego
A[illegible]oram diuiuam.

Sufficit, venit hora, ecce filius hominis traditur in manus peccatorũ. Surgite, eamus, Ecce appropinquauit, qui me tradit.

[illegible]entibus,
propeq; vir est,
[illegible]uersi alij,
[illegible]pientia mentis,
Im[illegible]on curabat iniquia faciens,
Prop[illegible]eum maximè confecit animum,
Qui v[illegible]perdere charum cor ſz. *Christum*,
Huic en[illegible]nc mentes *sunt* integræ, neq; in posterum
Erunt: id[illegible] ipsum pœnas daturum suspicor,
Propè iste perturbans *adest*: nunc existimo exitialia fore.
Ideò surgite, qui mihi coniunctissimi & charissimi estis.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn789833581/phys_0062